

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL ANENII NOI

PROCESUL – VERBAL nr. 9
al ședinței extraordinare a Consiliului raional
din 12 decembrie 2024

Total consilieri raionali: – 33

Prezenți - 23 consilieri raionali
președintele raionului, vicepreședinții raionului

Au fost absenți: 10 consilieri – Barbăroșie Alexandru, Boroda Sergiu, Budescu Sergiu, Evtodiev Vitalii, Ganu Ghenadie, Gusarenco Valentin, Chemschii Alexandr, Creciun Olga, Iliev Valeriu, Vicol Ion.

Invitați: primarii localităților din raion, șefii instituțiilor și subdiviziunilor Consiliului raional.

Președintele ședinței
Denis POTEREANU

Secretară a Consiliului raional
Ina JALBĂ

Ina Jalbă, Secretară a Consiliului raional:

Bună ziua, domnilor consilieri, onorată asistență!

În conformitate cu art.16 alin.1 al Legii privind administrația publică locală, nr.436/2006, în baza dispoziției președintelui raionului Anenii Noi nr. 191 din 05.12.2024, astăzi, 12.12.2024, ora 13⁰⁰ are loc ședința extraordinară a Consiliului raional Anenii Noi.

În rezultatul scrutinului electoral conform art. 11 alin. (1) al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală au fost aleși 33 consilieri, prezenți la ședință sunt 23 consilieri, absenți - 10 consilieri (Barbăroșie Alexandru, Boroda Sergiu, Budescu Sergiu, Evtodiev Vitalii, Ganu Ghenadie, Gusarenco Valentin, Chemschii Alexandr, Creciun Olga, Iliev Valeriu, Vicol Ion), motivați - (Barbăroșie Alexandru, Boroda Sergiu, Chemschii Alexandr).

Prin urmare, ședința este deliberativă deoarece sunt prezenți majoritatea consilierilor aleși. Propun la vot începerea ședinței.

Cine este pentru?

Pentru începerea ședinței s-a votat: Pro – 23 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 0
Dle Potereanu vă invităm în prezidium.

Secretarul Consiliului raional, dna Ina Jalbă declară ședința deschisă.

Pentru onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova și a Drapelului raionului Anenii Noi, rog să vă ridicați în picioare.

Răsună Imnul Republicii Moldova!

Stimați consilieri, conform prevederilor art. 16 alin.(7) al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, pentru a prezida ședința de azi este necesar de ales un președinte. Ce propuneri aveți?

Conform prevederilor pct. 23 al Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului raional Anenii Noi, propunerea candidaturii președintelui ședinței se înaintează de fracțiuni în ordinea descrescătoare a repartizării mandatelor în Consiliul raional Anenii Noi. Ce propunere aveți?

Dl S.Rapcea – consilier raional

Propun să fie condusă ședința de dl Denis Potereanu.

Dna I.Jalbă - secretară a Consiliului raional

Propun la vot candidatura dlui D.Potereanu.

S-a votat: Pro – 21 consilieri; Contra – 0;

S-au abținut – 2 consilieri I.Rotaru, P.Brînza.

Dle D.Potereanu vă invităm în prezidium.

Conform Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului raional Anenii Noi, în prezidium pe tot parcursul ședinței asistă și dl A. Moisei, președintele raionului.

Stimați consilieri, conform art.20 alin.(1) al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, este necesar de a desemna un consilier, prezent la ședință, cu dreptul de a semna deciziile în cazul în care președintele ședinței se va afla în imposibilitatea de a le semna.

Ce propuneri aveți ?

Dl S.Rapcea propune candidatura dnei Viorica Costin-Morozan, ce păreri aveți?

S-a votat: Pro – 23 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 0.

Dl D.Potereanu – consilier raional, președintele ședinței

La ordinea de zi a ședinței de astăzi sunt propuse 5 subiecte.

1. Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2025 în lectura a doua.

Raportor: dna C.Boicu, vicepreședintă a raionului responsabilă pe domeniul economic

Coraportor: dna N. Nistor, șefă adjunctă Direcția Finanțe

2. Cu privire la aprobarea ”Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare pentru anii 2024-2027”.

Raportor: dl A.Coteață, coordonator serviciu

3. Cu privire la aprobarea actului de inventariere a bunului imobil cu numărul cadastral 1037120.029

Raportor: dna N. Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

4. Cu privire la schimbarea modului de folosință a terenului cu numărul cadastral 1001210.005

Raportor: dna N. Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

5. Cu privire la desemnarea reprezentantului Consiliului raional în instanța de judecată.

Raportor: dl A.Moisei, președintele raionului

La ședința comisiei juridice, ordine publică, accesul la informație a fost propus să fie exclusă din ordinea de zi întrebarea nr.5 cu privire la desemnarea reprezentantului Consiliului raional în instanța de judecată. Mai sunt careva propuneri, modificări?

S-a votat: Pro – 23 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 0.

Pentru a asigura ordinea în sala de ședință, propun ca pe marginea fiecărei chestiuni, consilierul raional, să ia cuvântul nu mai mult de 2 ori și maxim 2 minute.

S-a votat: Pro – 22 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 1 I.Rotari.

Pun la vot ordinea de zi în întregime.

S-a votat: Pro – 23 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 0.

1. Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2025 în lectura a doua.

Raportor: dna C.Boicu, vicepreședintă a raionului responsabilă pe domeniul economic

Coraportor: dna N. Nistor, șefă adjunctă Direcția Finanțe

2. Cu privire la aprobarea ”Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare pentru anii 2024-2027”.

Raportor: dl A.Coteață, coordonator serviciu

3. Cu privire la aprobarea actului de inventariere a bunului imobil cu numărul cadastral 1037120.029

Raportor: dna N. Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

4. Cu privire la schimbarea modului de folosință a terenului cu numărul cadastral 1001210.005

Raportor: dna N. Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

S-A EXAMINAT: 09-01 Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2025 în lectura a doua.

Raportor: dna C.Boicu, vicepreședintă a raionului responsabilă pe domeniul economic

Coraportor: dna N. Nistor, șefă adjunctă Direcția Finanțe

Dna C.Boicu, vicepreședintă a raionului responsabilă pe domeniul economic

Se propune spre aprobare în lectura a doua bugetul raional pentru anul 2025 la venituri în sumă de 327493,7 mii lei și la cheltuieli în sumă de 327047,1 mii lei, cu un sold bugetar pozitiv în sumă de 446,6 mii lei, care va fi direcționat la rambursarea împrumutului „Energetic II”. Proiectul deciziei este însoțit de 12 anexe, dintre care una este ”Limitele transferurilor pentru compensarea cheltuielilor pentru diferența de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii localităților din raionul Anenii Noi pe anul 2025”, iar anexa 12 se referă la Programul de repartizare a mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru reparația și întreținerea drumurilor publice locale pe anul 2025. Față de bugetul aprobat pentru anul 2024, veniturile au fost estimate cu 2,4 % mai mult, ceea ce constituie 7 667 000 lei.

Evoluția veniturilor bugetului raional pe anii 2021-2025 și estimările pentru anii 2026 - 2027 se reflectă în tabelul nr.2 la nota informativă.

În structura veniturilor bugetului raional pe anul 2025, sub aspectul clasificăției economice, suma transferurilor de la Bugetul de Stat reprezintă 95,0 la sută sau 311398,9 mii lei în creștere cu 1,4 % față de aprobat 2024, veniturile proprii constituie 5,0 la sută sau 16094,8 mii lei și sunt în creștere cu 26,4 la sută față de aprobat 2024 sau în sumă de 3358,8 mii lei, putem accentua anume veniturile din impozite și taxe care constituie 11419,0 mii lei, iar alte venituri 6,7 mii lei.

Defalcările de la veniturile de stat în mărime de 25,0 la sută de la încasările impozitului pe venitul persoanelor fizice acumulate din teritoriul primăriei Anenii Noi au fost prognozate în sumă de 11419,0 mii lei și sunt în creștere față de suma aprobată în anul 2024 cu 2193,0 mii lei sau cu 23,7 la sută.

La partea de cheltuieli bugetului raional pentru anul 2025 a fost estimat strict în limita volumului de resurse disponibile, și constituie 327047,1 mii lei, inclusiv: resursele generale au fost estimate în sumă de 322378,0 mii lei și resursele colectate în sumă de 4669,1 mii lei, cu o creștere de 8141,3 mii lei față de prevederile bugetare aprobate pentru anul 2024.

Conform cadrului legal, autoritățile/instituțiile bugetare sunt obligate să utilizeze resursele bugetare în mod econom, eficient și eficace. Resursele financiare disponibile urmează să fie direcționate la programe de importanță majoră, se vor întreprinde măsuri de îmbunătățire a managementului programelor existente de cheltuieli pentru identificarea unor economii și redistribuirea resurselor existente către cele mai prioritare programe de cheltuieli, fără admiterea de datorii creditoare și blocaje financiare.

Partea preponderentă a bugetului raional este orientată spre ramura „învățământ”, care constituie 66,6 la sută din totalul cheltuielilor sau 217782,2 mii lei.

Din suma cheltuielilor totale destinate pentru învățământ, 208992,3 mii lei sau 96,0 % sunt acoperite din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat și 5016,1 mii lei sunt acoperite din contul resurselor financiare proprii a bugetului

raional, ce constituie 2,0 la sută din cheltuielile totale preconizate pentru învățământ, din contul resurselor colectate se preconizează de a efectua cheltuieli în sumă de 4278,1 mii lei sau 2,0 %.

Estimarea cheltuielilor a fost efectuată în bază de cost standard per elev și normativul valoric pentru o instituție de învățământ. Normativul de cheltuieli la un elev ponderat constituie 19499,0 lei, normativul valoric pentru o instituție este de 1046500,0 lei. Volumul cheltuielilor instituțiilor de învățământ pe anul 2025 calculat pe bază de formulă se prezintă în **tabelul nr.4 la nota informativă**.

La protecția socială, cheltuielile sunt în descreștere cu 8 564 500 lei.

Ce ține de serviciile în domeniul economiei, ele sunt în creștere cu 2 825 500 lei. La servicii de stat cu destinație generală 5 112 800.

Pentru domeniul *cultură, sport, tineret, culte și odihnă*, cheltuielile sunt preconizate cu 421 400 în creștere.

La *ocrotirea sănătății* 131 200 lei în creștere.

Doar la compartimentul *Apărare națională* sumele rămân intacte, sunt la nivelul anului trecut și constituie 185 200 lei.

Totodată, aduc la cunoștință că în **anexa nr. 5 Nomenclatorul tarifelor serviciilor prestate contra plată de către instituțiile publice finanțate din bugetul raional pentru anul 2025** se cere de operat o modificare la p. 14 sintagma "Direcția Generală Educație, Cultură și Turism" să fie înlocuită cu sintagma "Secția Cultură, Turism, Tineret și Sport" și în p. 14.1 "Casa raională de cultură" să fie înlocuit cu "IP Palatul Cultură Anenii Noi", iar punctele 14.4-14.5 să fie excluse din anexă.

DI Mațarin Alexandr – primar or. Anenii Noi

Pe parcursul anului acesta am înaintat cca 12 demersuri diferite, la unele am primit răspuns, la altele încă nu. Vreau să zic, că se creează impresia că interesele orașului Anenii Noi nu se iau în considerație deloc. Să nu uităm că este și centru raional, să nu uităm, că o bună parte de venituri a bugetului raional sunt din impozitul pe persoane fizice din Anenii Noi. Solicităm o implicare investițională mai serioasă din partea CR în ceea ce privește Casa raională de cultură, spitalul raional, etc. Aceste obiective nu sunt doar a orașului, ci a raionului în întregime. Aceasta se referă și la atitudinea față de unele localități rurale, despre care s-a uitat de tot. Este vorba despre Maximovca, Zolotievca, Ochiul Roș, Ciobanovca, Merenii Noi și Chirca, care practic nu văd investiții. Rog să fie înregistrat în procesul-verbal această cerință și să se țină cont de ea.

DI I.Postica - consilier raional

Am vorbit și la Comisia pentru buget și finanțe, voi repeta și aici, în ședință, accentul principal trebuie să fie pus pe menținerea soldului pozitiv pentru a avea posibilitate să facem față eventualelor riscuri: majorarea prețurilor la energie electrică, gaze. Aceste direcții trebuie să fie prioritare.

Dna C.Boicu, vicepreședintă a raionului responsabilă pe domeniul economic

Vă înțeleg îngrijorarea, dar vă asigur că este prematur acum să facem careva prognoze. Noi avem în fondul de rezervă un quantum planificat de 4 213 700 lei. Totodată, noi știm că la 31 decembrie se formează un sold disponibil, pe care îl putem folosi pe măsura apariției unor sau altor probleme.

Toate instituțiile de învățământ vor fi asigurate din contul mijloacelor transferate de la bugetul de stat. Ce ține de instituțiile care sunt în competența Consiliului raional la fel: vom gestiona situația în măsura apariției problemelor.

Dl S.Rapcea – consilier raional

Vreau să susțin poziția dlui Mațarin, primarul de Anenii Noi. Într-adevăr, Anenii Noi nu este doar un oraș, dar un centru raional și trebuie să aibă un aspect respectiv. Dacă noi am dat denumirea de Palat de cultură, apoi trebuie să corespundă. Cred că în cel mai scurt timp, specialiștii trebuie să elaboreze un deviz de cheltuieli și să fie efectuate lucrările de reparație necesare, inclusiv – reparația drumurilor de acces. La fel este situația și cu drumurile de acces la IMSP Spitalul raional Anenii Noi. Acolo merg oamenii noștri, din raion și e fața inclusiv a Consiliului raional ce fel de căi de acces avem acolo? Pe str.Vișinilor s-ar putea de amenajat o parcare publică pentru cetățenii, care vin la spital pentru a evita ambuteiajul care se formează în special dimineața.

Dna Diana Bradu - director IMSP Spitalul raional Anenii Noi:

Din păcate domnul Mațarin a plecat din sală, așa fi vrut să-i reproșez faptul cum gospodărește? A reparat drumul și patru metri de la poartă au rămas nepavate bordurile, doar 4 metri. L-am întrebat pe domnul primar, de ce așa a reparat? Mi-a răspuns că așa a fost proiectul. Dacă era o coordonare cu administrația Spitalului raional, atunci era un lucru bun.

Dl V.Bondari - consilier raional

La ședința comisiei de planificare, finanțe și buget sa pus în discuție reparația drumului de la Socoleni, unde este necesar de finisat pavajul.

Dl D.Potereanu – consilier raional, președintele ședinței

Dacă nu sunt întrebări sau completări, pun la vot proiectul de decizie în întregime.

S-a votat: Pro – 21 consilieri; Contra – 0;

S-au abținut – 2 I.Rotaru, P.Brînza.

În temeiul art. 24, 47, 55 al Legii nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, art.21 din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, art. 43 alin.(1) lit. b), b¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 47, 48 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat precum și, de prevederile Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.124/2023 și examinând materialele prezentate de către Direcția Finanțe, Consiliul raional Anenii Noi,

DECIDE:

1. Se aprobă bugetul raional pentru anul 2025 la venituri în sumă de 327493,7 mii lei și la cheltuieli în sumă de 327047,1 mii lei, cu un sold bugetar pozitiv (excedent) în sumă de 446,6 mii lei, care va fi direcționat la rambursarea împrumutului „Energetic II”.
2. Se aprobă:
 - a. Sinteza indicatorilor generali și sursele de finanțare ale bugetului raional pentru anul 2025, conform **anexei nr.1**.

- b. Componenta veniturilor bugetului raional pentru anul 2025, conform **anexei nr.2.**
- c. Resursele și cheltuielile bugetului raional conform clasificăției funcționale și pe programe, conform **anexei nr.3.**
- d. Sinteza resurselor colectate preconizate spre încasare de către instituțiile publice finanțate din bugetul raional, conform **anexei nr.4.**
- e. Nomenclatorul tarifelor pentru serviciile prestate contra plată de către instituțiile publice finanțate din bugetul raional, conform **anexei nr.5.**
- f. Efectivul-limită al statelor de personal din instituțiile publice finanțate de la bugetul raional, conform **anexei nr.6.**
- g. Volumul de alocații bugetare calculat în bază de cost standard per elev pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general pe anul 2025, repartizarea componentei raionale și fondului pentru educație incluzivă conform **anexei nr.7.**
- h. Alocațiile bugetare pentru ramura „Ocrotirea sănătății”, conform **anexei nr.8.**
- i. Cuantumul fondului de rezervă al bugetului raional în sumă de 4213,7 mii lei.
- j. Repartizarea componentei raionale, conform **anexei nr.9.**
 - k. Plafonul datoriei Consiliului raional la finele anului 2024 pentru rambursarea creditului primit în cadrul proiectului „Energetic II” care va constitui 893,2 mii lei (48915,0 dolari SUA la cursul de schimb 18,26 lei).
 - l. Programul anual al împrumuturilor conform **anexei nr. 10.**
 - m. Limitele transferurilor pentru compensarea cheltuielilor pentru diferența de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii localităților din raionul Anenii Noi pe anul 2025, conform **anexei nr.11.**
 - n. Programul de repartizare a mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru reparația și întreținerea drumurilor publice locale pe anul 2025, conform **anexei nr.12.**
3. Obiectivul politicii de administrare a datoriei bugetului raional este de a diminua treptat datoria Consiliului raional față de Ministerul Finanțelor la împrumutul recreditat „Energetic II” cu achitarea integrală până în anul 2025.
4. Finanțarea cheltuielilor instituțiilor bugetare se vor efectua pe măsura încasării mijloacelor bănești la conturile bugetului, cu respectarea următoarelor priorități: cheltuielile de personal, cheltuielile pentru resursele termoenergetice, onorarea angajamentelor de deservire a datoriei unității administrativ-teritoriale, cheltuieli pentru alimentație, cheltuieli pentru serviciile informaționale și de telecomunicație, plata pentru apă și canalizare.
5. Instituțiile publice finanțate din bugetul raional se scutesc de plata pentru chirie pentru încăperile închiriate de la alte instituții publice finanțate din bugetul raional.
6. Datoriile creditoriale înregistrate la 1 ianuarie 2025 ale instituțiilor bugetare vor fi achitate din contul și în limita alocațiilor aprobate pe an.
7. Conducătorii instituțiilor bugetare vor asigura:
 - dezagregarea în termen a limitelor stabilite, cu introducerea acestora în sistemul informațional de gestionare a finanțelor publice (SIGFP);
 - legalitatea utilizării alocațiilor bugetare și respectarea limitelor aprobate;
 - utilizarea conform destinației a transferurilor cu destinație specială;

- contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale cu respectarea prevederilor legale și în cadrul limitelor aprobate/modificate;
 - raportarea în termenii stabiliți a performanțelor realizate, conform competenței;
 - gestionarea optimă a resurselor financiare conform obiectivelor entității publice, pe baza principiilor buneii guvernări, prin implementarea sistemului de control intern managerial conform prevederilor Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern.
8. Direcția Finanțe va analiza sistematic executarea bugetului raional și va înainta, în caz de necesitate, propuneri pentru consolidarea disciplinei financiar-bugetare și menținerea echilibrului bugetar.
 9. Se autorizează Președintele raionului, cu rolul de administrator de buget:
 - să includă în programele respective de cheltuieli, în baza dispoziției, alocațiile repartizate prin decizia autorității reprezentative și deliberative din fondul de rezervă, precum și transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale, repartizate prin alte acte normative, decât legea bugetului de stat;
 - să modifice planurile de alocații între instituțiile subordonate între nivele K4, în cadrul aceleiași funcții (F1-F3) și aceleiași subprogram P1P2, cu respectarea limitei stabilite la nivel de K2;
 - să modifice planurile de alocații între nivele K5-K6, cu respectarea limitei stabilite la nivel de K4 al clasificăției economice a instituțiilor bugetare.
 10. Instituțiile publice finanțate din bugetul raional vor coordona în prealabil toate devizele de cheltuieli ce țin de efectuarea reparațiilor curente/capitale, desfășurarea activităților culturale/ educaționale/ sportive/ de tineret cu vicepreședinții de profil, cu prezentarea ulterioară a raportelor de activitate și a actelor financiare confirmative.
 11. Se atenționează conducătorii tuturor instituțiilor de învățământ despre necesitatea întreprinderii măsurilor de eficientizare a cheltuielilor pentru diminuarea deficitului bugetar pe anul 2025.
 12. Autorităților publice locale/instituțiilor bugetare beneficiare de proiecte investiționale, se vor aloca cofinanțări în limita mijloacelor financiare disponibile ale Consiliului raional și în temeiul prevederilor Deciziei CR nr.03/18 din 17.08.2023.
 13. Anexele nr.1-12 sunt parte integrală a prezentei decizii.
 14. Președintele raionului va asigura controlul executării prezentei decizii.
 15. Prezentul act administrativ este cu drept de atac, conform Codului Administrativ, la Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, cu sediul str.Mărțișor nr.15, or.Anenii Noi, în termen de 30 de zile de la data publicării.
 16. Prezenta decizie se plasează în Registrul de Stat al Actelor Locale și se aduce la cunoștință publică prin plasare pe pagina web a Consiliului raional.
 17. Prezenta decizie intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025.

Anexa nr.1
la Decizia Consiliului raional nr. 09/01
din 12 decembrie 2024

Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului raional pentru anul 2025

Denumirea	Cod Eco	Suma, mii lei
I. Venituri, total	1	327493,7
inclusiv transferuri de la bugetul de stat		311398,9
Alte taxe si impozite		16094,8
II. Cheltuieli, total	2+3	327047,1
<i>inclusiv</i>		
2.1 Cheltuieli	2	292471,4
2.2 Active nefinanciare	3	34575,7
III. Sold bugetar	1-(2+3)	446,6
IV. Sursele de finanțate, total	4+5	-446,6
Active financiare	4	446,6
Împrumuturi recreditate între bugetele locale de nivelul II și bugetul local de nivelul I	4631	446,6
Datorii	5	-893,2
Împrumuturi recreditate între bugetul de stat și bugetul local de nivelul II	5611	-893,2

Anexa nr.2
la Decizia Consiliului Raional
nr. 09/01 din 12 decembrie 2024

Componența veniturilor bugetului raional Anenii Noi
pentru anul 2025

mii lei

Denumirea	Cod Eco	Suma
I. VENITURI, TOTAL	1	327493,7
TRANSFERURI DE LA BUGETUL DE STAT, TOTAL		311398,9
Transferuri cu destinație generală către bugetele UAT de nivelul II	191131	21450,8
Transferuri cu destinație specială, total		289948,1
Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru învățământul preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar)	191111	208992,3

Transferuri curente primite cu destinatie speciala intre bugetul de stat si bugetele locale de nivelul II pentru asigurarea si asistenta sociala	191112	58147,3
<i>Indemnizatii și compensații pentru absolventii instituțiilor de învățământ pedagogic(tineri specialiști)</i>	P3-00548	1031,3
<i>Indemnizatii și compensații pentru absolventii instituțiilor de cultură (tineri specialiști)</i>	P3-00546	40,0
Compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale	P3-00372	57076,0
Transferuri curente primite cu destinatie speciala intre bugetul de stat si bugetele locale de nivelul II pentru scoli sportive	191113	5749,9
Transferuri curente primite cu destinatie speciala intre bugetul de stat si bugetele locale de nivelul 2 pentru infrastructura drumurilor	191116	17058,6
RESURSE GENERALE,TOTAL		11425,7
Venituri proprii, inclusiv:		6,7
Dobânzi si alte plati incasate la imprumuturile acordate de la bugetele de nivelul II la bugetele de nivelul I	141151	6,7
Defalcări de la veniturile de stat , inclusiv:		11419,0
Impozitul pe venitul din salariu	111110	11050,0
Alte impozite pe venit	111121	275,0
Impozit pe venitul persoanelor fizice în domeniul transportului rutier de persoane în regim de taxi	111125	75,0
Impozit pe venitul aferent operatiunilor de predare in posesie si/sau folosinta a proprietatii imobiliare	111130	19,0
RESURSE COLECTATE,TOTAL		4669,1
Venituri colectate,inclusiv	142310- 142320	4669,1
Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	142310	4028,1
Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	142320	641,0

Anexa nr. 3
la Decizia Consiliului
raional nr. 09/01
din 12 decembrie 2024

Resursele și cheltuielile bugetului raional conform clasificăției funcționale și pe programe pentru anul 2025

Denumirea	Cod	Suma, mii lei
Cheltuieli recurente, în total		327047,1
Resurse, total		327047,1
Resurse generale	1	322378,0
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	4669,1
Grupa principală 01- Servicii de stat cu destinație generală		
Resurse, total		16417,2
Resurse generale	1	16026,2
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	391,0
Cheltuieli, total		16417,2
Exercitarea guvernării	0301	6142,0
Servicii de suport pentru exercitarea guvernării	0302	3402,4
Politici și management în domeniul bugetar-fiscal	0501	2652,4
Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție	0802	4213,7
Dobânzi la împrumuturile acordate	1703	6,7
Grupa principală 02 - Apărare națională		
Resurse, total		185,2
Resurse generale	1	185,2
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	
Cheltuieli, total		185,2
Servicii de suport în domeniul apărării naționale	3104	185,2
Grupa principală 04 - Servicii în domeniul economiei		
Resurse, total		19739,7
Resurse generale	1	19739,7
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	
Cheltuieli, total		19739,7
Politici și management în domeniul macroeconomic și de dezvoltare a economiei	5001	923,7
Politici și management în domeniul agriculturii și industriei alimentare	5101	1009,1
Politici și management în domeniul dezvoltării regionale și construcțiilor	6101	748,3
Dezvoltarea drumurilor	6402	17058,6
Grupa principală 07 - Ocrotirea sănătății		
Resurse, total		225,4
Resurse generale	1	225,4
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	
Cheltuieli, total		225,4
Programe naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății	8018	225,4
Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății	8019	

Grupa principală 08 - Cultură, sport, tineret, culte și odihnă		
Resurse, total		14550,1
Resurse generale	1	14530,1
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	20,0
Cheltuieli, total		14550,1
Politici și management în domeniul culturii	8501	1327,8
Dezvoltarea culturii	8502	5514,4
Sport	8602	6863,4
Tineret	8603	844,5
Grupa principală 09 - Învățământ		
Resurse, total		217782,2
Resurse generale	1	213524,1
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	4258,1
Cheltuieli, total		217782,2
Politici și management în domeniul educației	8801	2507,6
Educație timpurie	8802	9248,0
Învățământ primar	8803	10875,8
Învățământ gimnazial	8804	102364,9
Învățământ special	8805	4604,1
Învățământ liceal	8806	77534,6
Servicii generale în educație	8813	2039,2
Educație extrașcolară și susținerea elevilor dotați	8814	8443,5
Curriculum (examene)	8815	164,5
Grupa principală 10 - Protecție socială		
Resurse, total		58147,3
Resurse generale	1	58147,3
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	0,0
Cheltuieli, total		58147,3
Protecția socială a unor categorii de cetățeni	9019	1071,3
Compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale	9030	57076,0

Anexa nr.4
la Decizia Consiliului raional
nr. 09/01 din 12 decembrie 2024

Resurse colectate
preconizate a fi încasate de către instituțiile publice finanțate din bugetul raional
pentru anul 2025

Nr.	Denumirea instituției și resursele colectate	Cod grupa	Cod sursa de venit	Suma preconizată spre încasare (mii lei)
	I. Încasări de la prestarea serviciilor cu plată, inclusiv			4028,1
1	Administrația Consiliului raional			30,0
	Veniturile arhivei de la ordonarea, păstrarea și valorificarea documentelor	0111	297	27,0
	Veniturile de la serviciile aferente procesului de privatizare	0111	297	3,0
2	Direcția Generală Educație, Cultură și Turism			15,0
	Secția management al curriculumului de formare profesională continuă	0960	297	15,0
3	ÎÎ Liceul Teoretic „Andrei Straistă” Anenii Noi			120,0
	Servicii cu plată de la elevi pentru cămin	0922	297	120,0
4	Servicii cu plată pentru alimentația copiilor din educație timpurie, elevilor învățământ primar total, inclusiv:			976,1
	IP Școala primară-grădiniță Mereni	0911	297	139,3
	IP Școala primară-grădiniță Mereni	0912	297	500,0
	IP Complexul educațional gimnaziul-grădiniță „Luceafărul” Delacău	0911	297	150,0
	IP Gimnaziul-Grădiniță Telița	0911	297	60,0
	IP Gimnaziul-Grădiniță Merenii Noi	0911	297	126,8
5	Servicii cu plată pentru alimentația elevilor cl.V-IX, cl.X-XII total, inclusiv:			2394,8
	ÎÎ Liceul Teoretic „A.Straistă” Anenii Noi	0922	297	480,0
	IP Liceul Teoretic „I.Creangă” Hîrbovăț	0922	297	280,8
	IP Liceul Teoretic „E.Nicula” Mereni	0922	297	450,0
	IP Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Anenii Noi	0922	297	441,2
	IP Complexul educațional gimnaziul-grădiniță „Luceafărul” Delacău	0921	297	130,0
	IP Gimnaziul Todirești	0921	297	60,0
	IP Gimnaziul Cobusca Nouă	0921	297	123,5
	IP Gimnaziul „G.Vieru” Chetrosu	0921	297	73,0
	IP Gimnaziul „I.Creangă” Țîntăreni	0921	297	18,0
	IP Gimnaziul „A.Guzun” Bulboaca	0921	297	161,8
	IP Gimnaziul Speia	0921	297	176,5
6	Veniturile instituțiilor de învățământ de la organizarea odihnei de vară pentru elevi și copii total, inclusiv:			492,2
	IP Tabăra de odihnă „Viișoara” Anenii Noi	0950	297	420,8
	IP Liceul Teoretic „M.Eminescu” Anenii Noi	0950	297	50,6
	IP Gimnaziul-Grădiniță Merenii Noi	0950	297	20,8

	I. Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public, inclusiv:			641,0
1	Administrația Consiliului raional	0111	297	361,0
2	Îl Liceul Teoretic „Andrei Straistă” Anenii Noi	0922	297	190,0
3	IP Liceul Teoretic „Alexandru Pușkin” Anenii Noi	0922	297	60,0
4	IP Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Anenii Noi	0922	297	10,0
5	Direcția Generală Educație, Cultură și Turism	0820	297	20,0
	Casa raională de cultură			
	Total general			4669,1

Anexa nr.5
la Decizia Consiliului raional Anenii Noi
nr. 09/01 din 12 decembrie 2024

Nomenclatorul
tarifelor serviciilor prestate contra plată de către instituțiile publice finanțate din bugetul
raional pentru anul 2025

Nr. d/o	Codul economic (k6)	Denumirea serviciilor	Unitatea de măsură	Costul serviciilor, lei
1		Administrația Consiliului raional		
		Inclusiv:		
1.1	142310	Venitul arhivei de la ordonarea, păstrarea și valorificarea documentelor		Conform Indicatorului de prețuri la serviciile cu plata prestate de către arhivele de Stat HG nr.339 din 23.03.2005 anexa nr.1
1.2	142310	Veniturile de la serviciile aferente procesului de privatizare		
		Taxa pentru acordarea serviciilor aferente a spațiului locativ	Un dosar	100,0
		Taxa pentru eliberarea certificatelor	Un certificat	100,0
2		Îl Liceul Teoretic „Andrei Straistă” Anenii Noi, total		
		Inclusiv:		
2.1	142310	Servicii cu plată pentru cazarea în cămin	Un loc pe an	3000,0
2.2	142310	Cazarea persoanelor fizice din afara instituției	Un loc/24 ore	150,0
2.3	142310	Alimentarea elevilor cazați în cămin pentru 3 mese/zi: dejun, prânz, cina	1 zi	50,0
2.4	142310	Alimentarea elevilor înmatriculați în Îl Liceul Teoretic „Andrei Straistă” cu mic dejun	1 zi	25,0
2.5	142310	Alimentarea elevilor înmatriculați în Îl Liceul Teoretic „Andrei Straistă” cu plăcinte calde la prima și a doua pauză	1 zi	9,0
3		Instituția Publică Tabăra de odihnă „Viișoara-Anenii Noi”		
		Inclusiv:		
3.1	142310	Venituri de la organizarea odihnei de vară pentru elevi	O foaie	716,0
3.2	142310	Costul integral pentru tot sejurul	O foaie	3578,4
4	142310	Instituțiile de învățământ pentru odihna de vară	O foaie	561,7
5		IP Gimnaziul „I.Creangă” Țîntăreni		
5.1	142310	Alimentarea cadrelor didactice din instituție	1 zi	13,0
6		Îl Liceul Teoretic „I.Creangă” Hirbovăț		
6.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a V-XII-a	1 zi	17,0
7		IP Gimnaziul Todirești		
7.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a V-IX-a	1 zi	13,0

8		ÎI Liceul Teoretic „E.Nicula” Mereni		
8.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a V-IX-a	1 zi	26,0
9		IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădiniță „Lucaefărul” Delacău		
9.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a V-IX-a	1 zi	17,2
10		IP Gimnaziul „A.Guzun” Bulboaca		
10.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a V-IX-a	1 zi	17,2
11		IP Școala primară-grădiniță Mereni		
11.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a I – IV-a cu program prelungit de 3 ore	1 zi	12,0
12		IP Gimnaziul Ciobanovca		
12.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a V-IX-a	1 zi	18,1
13		IP Liceul Teoretic „M.Eminescu” Anenii Noi		
13.1	142310	Alimentarea elevilor claselor a V-IX-a	1 zi	17,2
14		Secția cultură, turism, tineret și sport		
		Inclusiv:		
14.1		IP „Palatul de cultură Anenii Noi”		
14.1.1	142320	Arenda sălii mari: (pentru solicitanți din raion)		
		Fără sonorizare	1 oră	1000,0
		Cu sonorizare proprie	1 oră	1400,0
		Cu sonorizarea aparatajului IP „Palatul de cultură” Anenii Noi	1 oră	1800,0
14.1.2	142320	Arenda sălii mici (pentru solicitanți din raion):		
		Fără sonorizare	1 oră	800,0
		Cu sonorizare proprie	1 oră	1000,0
		Cu sonorizarea aparatajului IP „Palatul de cultură” Anenii Noi	1 oră	1200,0
14.1.3	142320	Arenda sălii mari (pentru solicitanți străini)		
		Fără sonorizare	1 oră	1800,0
		Cu sonorizare proprie	1 oră	2600,0
		Cu sonorizarea aparatajului IP „Palatul de cultură” Anenii Noi	1 oră	3400,0
14.1.4	142320	Arenda sălii mici (pentru solicitanți străini)		
		Fără sonorizare	1 oră	1400,0
		Cu sonorizare proprie	1 oră	1800,0
		Cu sonorizarea aparatajului IP „Palatul de cultură” Anenii Noi	1 oră	2200,0
14.2		Biblioteca publică raională		
14.2.1	142320	Arendarea sălii de lectură a bibliotecii	1 oră	600,0
14.2.2	142320	Arendarea sălii de lectură a bibliotecii (pentru solicitanți străini)	1 oră	1000,0
14.3	142320	Holul (foaeul) (pentru solicitanți din raion) servicii:		
		Fără sonorizare	1 oră	800,0
		Cu sonorizare proprie	1 oră	1000,0
		Cu sonorizarea aparatajului IP „Palatul de cultură” Anenii Noi	1 oră	1200,0
		Holul (foaeul) (pentru solicitanți străini) servicii:		
		Fără sonorizare	1 oră	1000,0
		Cu sonorizare proprie	1 oră	1200,0
		Cu sonorizarea aparatajului IP „Palatul de cultură” Anenii Noi	1 oră	1400,0
15		Instituția Publică Școala sportivă Anenii Noi		
15.1		Terenul de fotbal mare (105m x 70 m)		
15.1.1	142320	Campionatul RM (Div.Națională, Divizia A,B)	Un meci	5000,0
15.1.2	142320	Campionatul RM (Div.Națională, Divizia A,B)	Un antrenament (2 ore)	3000,0
15.1.3	142320	Competiții internaționale	Un meci	10000,0
15.1.4	142320	Competiții internaționale	Un antrenament (2 ore)	7000,0
15.2		Terenul natural de mini-fotbal (40 m x 20 m)		
15.2.1	142320	Competiție	O zi	500,0
15.2.2	142320	Antrenament	Un antrenament (2 ore)	400,0
15.3		Terenul artificial de mini-fotbal		
15.3.1	142320	Antrenament	Un antrenament (2 ore)	300,0
15.4		Terenurile de volei, baschet		
15.4.1	142320	Competiție	O zi	300,0

15.4.2	142320	Antrenament	Un antrenament (2 ore)	200,0
15.5		Teren pentru „Trupa Circului”		
	142320	Plata pentru servicii (apă, energie electrică)	O activitate	În baza datelor de pe contoare+ 3000,0
15.6		Festivaluri naționale (culturale,sportive)		
		Sub egida Guvernului, Consiliului raional, Federații sportive	O activitate	gratis
15.7		Organizații religioase		
	142320	Întruniri	O activitate	20000,0
15.8		Competițiile sub egida Consiliului raional și Federațiilor sportive raionale	O activitate	gratis

**Anexa nr.6
la Decizia Consiliului raional Anenii Noi
nr. 09/01 din 12 decembrie 2024**

**Efectivul limită
al statelor de personal pe instituțiile publice finanțate din bugetul raional pentru anul 2025**

Nr. d/o	Denumirea instituției	Cod Org 1 /Org 2	Total numărul de unități (medii)
1	Consiliul raional	1023	60,50
	Inclusiv:		
1.1	Aparatul președintelui raionului	11606	22,00
1.2	Serviciul transport și gospodărie	15902	20,50
1.3	Direcția economie, dezvoltare regională și atragerea investițiilor	15899	5,00
1.4	Secția construcții	15900	4,00
1.5	Secția agricultură și alimentație, inclusiv:	15901	5,00
	Serviciul relații funciare și patrimoniu		2,00
1.6	Secția cultură, turism, tineret și sport	16848	4,00
2	Direcția Finanțe	01443	14,00
3	Direcția Generală Educație, inclusiv:	2189	21,00
3.1	Administrația Direcției Generale Educație	03932	6,00
3.2	Secția management al curriculumului și formare profesională continuă	15965	9,00
3.3	Serviciul management economic-financiar și al patrimoniului	03932	1,00
3.4	Serviciul administrativ-auxiliar	03932	2,00
3.5	Serviciul resurse umane	03932	1,00
3.6	Serviciul contabilitate	03932	2,00
4	Instituția Publică Tabăra de odihnă “Viișoara-Anenii Noi”	01447	11,00
5	Instituția Publică Centrul de Creație a Elevilor “Ciocârlia” Anenii Noi	15963	31,00
6	Instituția Publică Școala Sportivă Anenii Noi	15904	38,50
7	Centrul de Tineret Anenii Noi	15840	2,50
8	Instituția Publică Palatul de Cultură, inclusiv:		17,00
	Colective cu titlul model		
9	Biblioteca publică raională		8,00
	Total instituțiile din cadrul Consiliului Raional		203,50
1	Instituția Publică Liceul Teoretic Varnița	01440	58,27
2	Instituția Publică Liceul Teoretic "Emil Nicula" Mereni	08330	62,52
3	Instituția Publică Liceul Teoretic "Ion Creangă" Hîrbovăț	05620	42,61
4	Instituția Publică Liceul Teoretic "Mihai Eminescu" Anenii Noi	01436	122,22

5	Instituția Publică Liceul Teoretic "Alexandr Pușkin" Anenii Noi	01437	80,10
6	Liceul Teoretic "Andrei Straistă" Anenii Noi	09648	57,22
	Total licee		422,94
7	Instituția Publică Gimnaziul Botnărești	01466	19,86
8	Instituția Publică Gimnaziul "Vișegrad" Calfa	01449	26,40
9	Instituția Publică Gimnaziul "G.Vieru" Chetrosu	01462	29,36
10	Instituția Publică Gimnaziul Todirești	01460	28,42
11	Instituția Publică Gimnaziul Chirca	01452	23,64
12	Instituția Publică Gimnaziul Ciobanovca	01463	34,51
13	Instituția Publică Gimnaziul Cobusca Nouă	01450	28,40
14	Instituția Publică Gimnaziul Cobusca Veche	01451	27,86
15	Instituția Publică Gimnaziul-Grădiniță "Luceafărul" Delacău	16026	45,60
16	Instituția Publică Gimnaziul Floreni	01453	27,32
17	Instituția Publică Gimnaziul Geamăna	01454	42,06
18	Instituția Publică Gimnaziul Maximovca	01448	27,58
19	Instituția Publică Gimnaziul-Grădiniță Merenii Noi	16025	36,46
20	Instituția Publică Gimnaziul Roșcani	01456	35,10
21	Instituția Publică Gimnaziul Speia	01458	30,11
22	Instituția Publică Gimnaziul Șerpeni	01457	34,50
23	Instituția Publică Gimnaziul-Grădiniță Telița	15964	31,45
24	Instituția Publică Gimnaziul "Ion Creangă" Țîntăreni	01465	46,60
25	Instituția Publică Gimnaziul Zolotievca	01461	26,74
26	Instituția Publică Gimnaziul Gura Bîcului	01438	34,40
27	Instituția Publică Gimnaziul "Anton Guzun" Bulboaca	15206	61,80
28	Instituția Publică Gimnaziul „OLIMP” Puhăceni	16718	40,69
	Total gimnazii		738,86
29	Instituția Publică Școala primară Hîrbovăț	01441	29,64
30	Instituția Publică Școala primară-grădiniță Mereni	01444	44,66
31	Școala Internat – Auxiliară Bulboaca	05683	3,75
	Total instituțiile de învățământ preuniversitare		1239,85
	Total general		1443,35

Volumul cheltuielilor la instituțiile de învățământ primar și
secundar pentru anul 2025

Nr. d/o	Denumirea instituției	Total cheltuieli	Cheltuieli de bază	Cheltuieli pentru acordarea dejunurilor calde la elevi		Zona de securitate +4 clase la salarizare	Cheltuieli pentru transportarea elevilor	Odihna de vară	Resurse colectate	Cheltuieli pentru întreținerea căminelor	Cheltuieli pentru grădinițe	Educația incluzivă	Compensații bănești personal didactic
				cl. 1-4	cl. 5-12								
1	I.P Liceul Teoretic Varnița	10122,2	8200,9	420,6	667,5	454,4	205,0					69,8	104,0
2	I.Î Liceul Teoretic "E.Nicula" Mereni	10620,3	9375,8				487,4		450,0			191,1	116,0
3	I.P Liceul Teoretic "I.Creangă" Hirbovăț	6293,7	5745,8						280,8			191,1	76,0
4	I.P Liceul Teoretic "M.Eminescu" Anenii Noi	23436,7	20703,9	1217,7			230,0	286,4	501,8			236,9	260,0
5	I.P Liceul Teoretic "A.Pușkin" Anenii Noi	14067,6	12868,1	597,0			230,0		60,0			116,5	196,0
6	ÎÎ Liceul Teoretic "A.Straistă" Anenii Noi	10482,1	8434,2						790,0	1169,9			88,0
	Total pe licee	75022,6	65328,7	2235,3	667,5	454,4	1152,4	286,4	2082,6	1169,9		805,4	840,0
7	I.P Gimnaziul Botnărești	2129,0	1959,4	117,6									52,0
8	I.P Gimnaziul "Anton Guzun" Bulboaca	9230,5	8245,1	508,8					161,8			210,8	104,0
9	I.P Gimnaziul "Vișegrad" Calfa	3151,7	2867,1	117,7								126,9	40,0
10	I.P Gimnaziul "G.Vieru" Chetrosu	4381,0	3892,8	202,9					73,0			156,3	56,0
11	I.P Gimnaziul Chirca	3663,1	3339,9	223,5								59,7	40,0
12	I.P Gimnaziul Ciobanovca	4478,3	3572,6	191,2			513,9					144,6	56,0
13	I.P Gimnaziul Cobusca Nouă	3665,6	3229,0	135,3					123,5			113,8	64,0
14	I.P Gimnaziul Cobusca Veche	4598,2	4086,3	217,6			175,5					62,8	56,0
15	I.P GGr. "Luceafărul " Delacău	7273,0	3479,0	167,6					280,0		3106,9	183,5	56,0
16	I.P Gimnaziul Floreni	4626,2	4229,6	261,8								78,8	56,0
17	I.P Gimnaziul Geamăna	7288,9	6554,1	432,4								222,4	80,0
18	I.P Gimnaziul Gura Bîcului	5507,7	4997,0	320,6								130,1	60,0

19	I.P Gimnaziul Maximovca	2950,4	2654,9	197,1							54,4	44,0	
20	I.P GGr. Merenii Noi	6091,0	3379,4	203,0			119,6	147,6		2156,3	33,1	52,0	
21	I.P Gimnaziul Roșcani	4824,3	4382,6	258,8							118,9	64,0	
22	I.P Gimnaziul Speia	5006,3	4306,2	252,9				176,5			218,7	52,0	
23	I.P Gimnaziul Șerpeni	5246,8	4855,2	305,9							29,7	56,0	
24	I.P GGr. Telița	4750,3	2851,8	141,2				60,0		1614,4	30,9	52,0	
25	I.P Gimnaziul Todirești	4876,6	4478,7	235,3				60,0			54,6	48,0	
26	I.P Gimnaziul "I.Creangă" Țințăreni	6135,7	5628,1	335,3				18,0			94,3	60,0	
27	I.P Gimnaziul Zolotievca	2835,1	2365,8	120,6			304,7					44,0	
28	I.P. Gimnaziul „OLIMP” Puhăceni	6963,1	6262,0	361,8				0,0			255,3	84,0	
	Total pe gimnazii	109672,8	91616,6	5308,9	0,0	0,0	994,1	119,6	1100,4	0,0	6877,6	2379,6	1276,0
29	Șc.primară Hîrbovăț	4292,8	3658,1	458,8							135,9	40,0	
30	Șc.primară grăd. Mereni	8616,6	5108,7	726,5				639,3		1894,3	187,8	60,0	
	Total școli primare	12909,4	8766,8	1185,3				639,3		1894,3	323,7	100,0	
	Total	197604,8	165712,1	8729,5	667,5	454,4	2146,5	406,0	3822,3	1169,9	8771,9	3508,7	2216,0

Anexa nr.8
la Decizia Consiliului raional Anenii Noi
nr. 09/01 din 12 decembrie 2024

Alocații bugetare pentru ramura „Ocrotirea sănătății”
pe anul 2025

Nr. d/o		Suma, mii lei
1	IMSP CS Anenii Noi (subvenții) pentru procurarea amestecurilor lactate copiilor din familii social-vulnerabile cu vârsta de până la 1 an.	225,4
	Total	225,4

Repartizarea componentei raionale pe anul 2025

mii lei

Nr · d/ o	Denumirea instituției	Total cheltuieli din componenta raională	inclusiv			
			Cheltuieli pentru transportar ea elevilor	Cheltuieli pentru întreținere a căminelor	Compensar ea cheltuielilor de transport ale cadrelor didactice	Sume centraliza te
1	2	3	4	5	7	8
1	IP Liceul Teoretic "M.Eminescu" Anenii Noi	230,0	230,0			
2	IP Liceul Teoretic "A.Puşkin" Anenii Noi	230,0	230,0			
3	IP Liceul Teoretic "A.Straistă" Anenii Noi	1169,9		1169,9		
4	ÎI Liceul Teoretic "E.Nicula" Mereni	487,4	487,4			
5	IP Liceul Teoretic Varnița	205,0	205,0			
6	IP Gimnaziul Ciobanovca	513,9	513,9			
7	IP Gimnaziul Zolotievca	304,7	304,7			
8	IP Gimnaziul Cobusca Veche	175,5	175,5			
9	Direcția Generală Educație	2895,9	1705,0		52,3	1138,6
	Total	6212,3	3851,5	1169,9	52,3	1138,6

Programul anual al împrumuturilor 2025

Nr. d/o	Denumirea creditorului	Destinația împrumutului	Suma împrumutului (unități)	Moneda împrumutului	Condiții de creditare			
					Valorificarea împrumutului (perioada)	Data scadenței împrumutului	Anul începerii rambursării	Rata dobânzii
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ministerul Finanțelor	Proiectul Energetic II	1100000	USD	2010-2025	15.04.2025	2010	1,5

**Limitele transferurilor pentru compensarea cheltuielilor pentru
diferența de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate
de locuitorii localităților din raionul Anenii Noi
pe anul 2025**

mii lei

Nr. de ordine	Denumirea UAT	Anul 2025
		Compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale
		P3-00372
		suma
1.	Calfa	2707,0
2.	Delacău	4188,3
3	Gura Bîcului	9597,0
4	Hîrbovăț	13080,2
5	Puhăceni	8277,0
6	Roșcani	5982,2
7	Speia	5495,0
8	Șerpeni	5501,5
9	Telița	2247,8
	Total	57076,0

**Programul de repartizare a mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru
reparația și întreținerea drumurilor publice locale pe anul 2025**

Nr. d/o	Numărul drumului	Denumirea drumului	Lungimea, km	Suma, (mii lei)	Lungimea pentru reparație, km
1	L478.2	Botnăreștii Noi – Botnăreștii Vechi – Salcia (sectorul Botnăreștii Vechi – Botnăreștii Noi)	5,3	5100,00	0,66
2	L478	Bulboaca-Chirca-Merenii Noi-Floreni (sectorul Chirca – Merenii Noi)	25,0	2100,00	0,50
3	L477	R2 – Calfa – Roșcani (sectorul Calfa – Calfa Nouă)	10,2	2700,00	0,58
4	L478.2	Botnăreștii Noi – Botnăreștii Vechi – Salcia (sectorul Botnăreștii Vechi – Salcia)	5,3	720,00	0,14
5	L478	Bulboaca-Chirca-Merenii Noi-Floreni (sectorul Bulboaca, amenajarea trotuarului)	25,00	300,00	0,16
6	L487	R30-drumul de acces s. Balmaz (sectorul prin s.Balmaz)	1,0	1238,6	
		TOTAL pentru lucrări de reparații capitale drumurilor publice locale (L)		12158,6	
7		întreținerea drumurilor de iarnă (noiembrie - decembrie) și vară		4500,00	
8		întreținerea drumurilor de iarnă (ianuarie -martie)		200,00	
9		responsabil tehnic		200,00	
		TOTAL pentru lucrări de reparații curente și întreținerea drumurilor publice locale (L)		4900,00	
TOTAL Investițiile pentru reparație și întreținerea drumurilor publice locale (L)				17058,60	

S-A EXAMINAT: 09-02 Cu privire la aprobarea "Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare pentru anii 2024-2027"

Raportor: dl A.Coteață, coordonator serviciu

DI A.Coteață, coordonator serviciu

Stimați consilieri, acest program a fost elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului R.Moldova nr. 129/2023 cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și control al BNT prioritare pentru anii 2024-2027, a trecut expertiza la Agenția Națională de Sănătate Publică. A fost pus în discuție la comisia de ramură, unde a primit aviz pozitiv. Sunt întrebări sau completări?

DI D.Potereanu – consilier raional, președintele ședinței

Dacă nu sunt întrebări sau completări, pun la vot proiectul de decizie în întregime.

S-a votat: Pro – 23 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 0.

Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale, conform art. 4 alin. (2) al Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și în baza art. 43, art. 46 al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, în conformitate cu art. 12 al Legii nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, în scopul reducerii poverii BNT în raionul Anenii Noi, fortificarea sănătății populației și prelungirea duratei de viață activă, implementarea eficientă a măsurilor de prevenire și control al BNT prioritare conform Hotărârii Guvernului Nr.129/2023 cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și control al BNT prioritare pentru anii 2024-2027, Consiliul raional Anenii Noi,

DECIDE:

1. Se aprobă:
 - 1.1. Programul teritorial de prevenire și control al BNT prioritare raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027, *anexa nr.1*;
 - 1.2. Planul de acțiuni privind implementarea Programului Teritorial (PT) de prevenire și control al BNT pentru anii 2024-2027, *anexa nr.2*;
 - 1.3. Componenta Consiliului teritorial de coordonare a PT de prevenire și control al BNT prioritar în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027, *anexa nr.3*;
 - 1.4. Regulamentul Consiliului teritorial de coordonare a PT de prevenire și control al BNT prioritar în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027, *anexa nr.4*.
2. Coordonarea implementării Programului teritorial de prevenire și control al BNT pentru anii 2024-2027 va fi asigurat de CSP teritorial, cu raportarea anuală către Consiliul raional Anenii Noi.
3. Finanțarea acțiunilor incluse în Program se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate anual din bugetul de Stat, *anexa nr.5*.
4. Metodologia de monitorizare și raportare a implementării Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027, *anexa nr.6*;
5. Se recomandă APL nivelul I, precum și tuturor serviciilor publice preconizate în program, să se implice în mod activ la realizarea obiectivelor, conform *anexei nr.7* și să prezinte anual CSP până la data de 01 decembrie raportul privind realizarea PT de prevenire și control al BNT.
6. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama

vicepreședintelui raionului responsabil de domeniul social.

7. Prezentul act administrativ poate fi contestat conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova, nr.116/2018, la Judecătoria Anenii Noi, sediul central, or. Anenii Noi, str. Mărțișor nr.15.
8. Prezenta decizie intră în vigoare la data plasării în Registrul de Stat al Actelor Locale, pe pagina web a Consiliului raional și se aduce la cunoștință persoanelor și instituțiilor nominalizate.

Anexa nr.1
la decizia Consiliului raional Anenii Noi
nr. 09/02 din 12 decembrie 2024

Program teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în pentru anii 2024-2027”

Bolile netransmisibile (BNT) domină profilul îmbolnăvirilor în Republica Moldova cât și în raionul Anenii Noi și determină o presiune considerabilă asupra sistemului sănătate. Principalele boli netransmisibile sunt cele cardiovasculare, cancerul, diabetul, afecțiunile respiratorii cronice și tulburările de sănătate mintală. Aceste boli determină peste 88-95 % din toate decesele înregistrate în Moldova cât și raionul Anenii Noi și sunt responsabile pentru 4 din 10 cazuri de dezabilitate primară.

Costurile umane și financiare ale BNT sunt ridicate și se preconizează că vor crește odată cu îmbătrânirea populației. În plus, pandemia COVID-19 a scos în evidență și mai mult importanța prevenirii și controlului BNT, având în vedere, că peste 90 % din persoanele decedate de această infecție au avut co-morbidități cronice.

Pe parcursul ultimului deceniu în raionul Anenii Noi s-au depus eforturi perseverente pentru a diminua povara BNT asupra sănătății populației, înregistrând și anumite progrese în această direcție. Astfel, în perioada de implementare a Strategiei naționale pentru prevenirea și controlul bolilor netransmisibile prioritare în teritoriu pentru anii 2012-2020, s-a stabilit o tendință pozitivă cu reducerea mortalității prin BNT majore cu 10 %, fapt ce demonstrează intensificarea acțiunilor pentru atingerea țintei de reducerea a mortalității premature cauzate de BNT către anul 2027 cu 25 %.

Maladiile netransmisibile sunt în mare parte determinate de stilul de viață și comportamente nesănătoase. Cele mai influente determinante a sănătății sunt consumul tutunului, consumul alcoolului, nutriție nesănătoasă, inactivitate fizică și aerul poluat. Strategiile de reducere acestor factori de risc și influența comportamentelor legate de sănătate pot preveni un număr considerabil de decese premature cauzate de boli netransmisibile.

Programul pune accent pe abordarea integrată a factorilor de risc determinanți pentru BNT și se concentrează pe acțiunile multisectoriale axate pe: (1) promovarea sănătății și a mediilor favorabile sănătății; (2) controlul tutunului; (3) controlul alcoolului; (4) îmbunătățirea statutului nutrițional pe tot parcursul vieții; (5)

reducerea poluării aerului; și (6) îmbunătățirea supravegherii și managementului BNT în cadrul serviciilor de sănătate.

Scopul și obiectivele generale și specifice ale Programului

Programul teritorial de prevenire și control a bolilor netransmisibile pentru anii 2024-2027 reprezintă politica națională în domeniul BNT și stabilește liniile directoare și prioritățile de acțiune pentru consolidarea răspunsului național la BNT prin influența factorilor de risc.

Scopul Programului constă în reducerea poverii BNT prin consolidarea capacităților sistemului de sănătate publică și a mecanismului de coordonare intersectorial.

Domeniul de aplicare al Programului acoperă acele boli netransmisibile, care sunt legate de factori de risc comuni, și care pot fi prevenite, în mare măsură, prin intervenții multisectoriale și cost-eficiente de reducere a prevalenței factorilor de risc la nivel de populație.

Programul trasează o modalitate de atingere a obiectivelor naționale cu privire la reducerea relativă a mortalității premature la bolile netransmisibile majore (bolile cardiovasculare, cancerul, bolile respiratorii cronice, bolile digestive cronice și diabetul zaharat) cu 25% până în 2027.

Programul pune accent pe abordarea integrată a factorilor de risc determinanți pentru BNT și se concentrează pe acțiunile multisectoriale axate pe:

(1) promovarea sănătății și a mediilor favorabile sănătății; (2) controlul tutunului; (3) controlul alcoolului; (4) îmbunătățirea statutului nutrițional pe tot parcursul vieții; (5) reducerea poluării aerului; (6) îmbunătățirea supravegherii și managementului BNT în cadrul serviciilor de sănătate.

Programul își propune atingerea următoarelor **4 obiective generale** care înglobează și obiectivele specifice axate asupra componentelor prioritare, precum:

Obiectivul general nr.1. Consolidarea mecanismului intersectorial de coordonare și elaborarea de politici informate de evidențe în diferite sectoare pentru a accelera răspunsul teritorial pentru prevenirea și controlul BNT.

Planului va activa ca un mecanism intersectorial funcțional de coordonare pentru implementarea măsurilor de prevenire a BNT și a factorilor de risc, inclusiv a determinantilor sociali, capabili să impulsioneze mobilizarea resurselor pentru intervenții durabile.

Obiectivul general nr.2. Prevenirea BNT și reducerea factorilor de risc comportamentali și a celor prezenți în mediu prin crearea mediilor propice promovării sănătății, astfel încât ponderea persoanelor cu 3 și mai mulți factori de risc pentru BNT se va reduce de la 31,8% în 2025 până la 27% în 2027.

Realizarea acestui obiectiv va fi asigurată prin acțiuni de consolidare a componentei de educație în domeniul sănătății pentru promovarea unui stil de viață sănătos și pentru crearea unor medii care promovează sănătatea. Rolul major va fi acordat alfabetizării în domeniul sănătății pentru a îmbunătăți capacitatea persoanelor de a înțelege și de a lua decizii de adoptare a unui stil de viață sănătos, precum și de a mobiliza societatea pentru promovarea sănătății la toate nivelele. Totodată, vor fi dezvoltate acțiuni pentru adoptarea practicilor de succes și a prevederilor normative cu impact asupra factorilor de risc comportamentali și de mediu, inclusiv consumul de tutun, de alcool, alimentația nesănătoasă și inactivitatea

fizică, poluarea aerului. Rezultatele realizării acestui obiectiv vor contribui la reducerea factorilor de risc în rândul populației

Obiectivul general nr.3. Consolidarea capacităților sistemului de sănătate pentru conduita integrată a BNT și a factorilor de risc ai acestora, astfel încât rata persoanelor eligibile care urmează terapia medicamentoasă și consiliere pentru prevenirea atacului de cord și accidentului vascular cerebral să crească de la 55,9 % în 2021 la 60 % în 2027.

Realizarea acestui obiectiv va contribui la fortificarea capacităților și la îmbunătățirea cunoștințelor personalului din sectorul medical și cel social privind aplicarea unei abordări de prestare a serviciilor medicale calitative integrate pentru BNT, centrate pe necesitățile complexe ale persoanei, în special pentru prevenirea atacului de cord și a accidentului vascular cerebral. Ca rezultat al realizării acestui obiectiv va spori calitatea vieții pacienților cu BNT și va fi redusă mortalitatea prematură prin BNT.

Obiectivul general nr.4. Consolidarea capacităților teritoriale pentru o mai bună supraveghere și cercetare a BNT și dezvoltarea mecanismelor robuste de monitorizare și evaluare, care să asigure implementarea intervențiilor bazate pe dovezi. Pentru realizarea acestui obiectiv vor fi alocate resurse pentru dezvoltarea și consolidarea componentei de supraveghere, cercetare, monitorizare și evaluare a intervențiilor de control al BNT. Programul își propune pentru fiecare obiectiv general următoarele obiective specifice.

Pentru realizarea **Obiectivului general nr.1** sunt fixate următoarele obiective specifice:

Obiectivul specific 1.1. Consolidarea capacităților de coordonare inter-sectorială pentru prevenirea și controlul BNT la nivel teritorial.

Obiectivul specific 1.2. Mobilizarea resurselor durabile în colaborare cu instituțiile și organizațiile relevante.

Obiectivul specific 1.3. Facilitarea mobilizării sociale, participarea sporită a societății civile și a organizațiilor neguvernamentale.

Pentru realizarea **Obiectivului general 2** sunt stabilite următoarele obiective specifice:

Obiectivul specific 2.1. Creșterea până la 90% până în anul 2027 a nivelului de alfabetizare a populației în domeniul sănătății și crearea oportunităților pentru responsabilizarea și angajarea cetățenilor de a întreprinde măsuri pentru promovarea sănătății și prevenirea BNT.

Obiectivul specific 2.2. Consolidarea eforturilor intersectoriale pentru a asigura reducerea cu 3 puncte procentuale (p.p.) a prevalenței consumului de tutun în rândul adolescenților (de la 16,3 % în anul 2023 la 13,3 % în anul 2027) și al adulților (de la 29,9 % în anul 2023 la 26,9% în anul 2027).

Obiectivul specific 2.3. Consolidarea măsurilor durabile și adecvate din punct de vedere cultural care vizează consumul de alcool pentru a asigura reducerea cu 5 p.p. (de la 63,2 % în anul 2021 la 58,2 % în anul 2027) a consumului de alcool în rândul populației.

Obiectivul specific 2.4. Promovarea activității fizice la toate vârstele pentru a asigura reducerea cu 5% a prevalenței activității fizice insuficiente.

Obiectivul specific 2.5. Promovarea unei alimentații sănătoase la toate vârstele pentru a asigura zero creștere la rata de obezitate și diabet.

Obiectivul specific 2.6. Reducerea cu 10% a mortalității cauzate de poluarea aerului. Pentru realizarea **Obiectivului general 3** sunt stabilite următoarele obiective specifice:

Obiectivul specific 3.1. Asigurarea accesului echitabil și universal la servicii medicale calitative și îmbunătățirea continuă a calității asistenței medicale în vederea prevenirii și comportamentului celor 5 BNT prioritare, cu accent pe asistența medicală primară.

Obiectivul specific 3.2. Creșterea și prioritizarea alocărilor bugetare pentru abordarea supravegherii, prevenirii, depistării precoce și tratamentului BNT, reabilitării și îngrijirii paliative.

Obiectivul specific 3.3. Dezvoltarea capacităților resurselor umane pentru prevenirea, depistarea precoce, tratamentul și îngrijirea BNT.

Pentru realizarea **Obiectivului general 4** sunt fixate următoarele obiective specifice:

Obiectivul specific 4.1. Consolidarea sistemelor de supraveghere pentru BNT și a celor de monitorizare și evaluare a bolilor.

Obiectivul specific 4.2. Fortificarea capacităților de cercetare/inovare în domeniul prevenirii și controlului BNT.

Pentru implementarea Programului a fost elaborat un Plan de acțiuni pentru perioada anilor 2024-2027, care este organizat în circa 38 de acțiuni stabilite pentru atingerea obiectivelor generale și specifice. Implementarea Programului va fi realizată prin asigurarea unui management coordonat multilateral și o acțiune multisectorială axată pe sănătatea oamenilor, cu implicarea unei game largi de actori, cu angajamente și acțiuni în toate sectoarele cum ar fi sănătatea, agricultura, educația, sport, ocuparea forței de muncă, energie, mediu, finanțe, asistență socială, dezvoltarea economică și socială, comerț și industrie, transport, dezvoltare a infrastructurii, în parteneriat cu societate civilă și sectorul privat.

Consiliul teritorial de coordonare a Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raion pentru anii 2024-2027 va monitoriza punerea în aplicare a Programului.

Estimarea generală a costurilor

Costurile estimate în Planul de acțiuni sunt calculate pentru perioada 2024-2027, perioada pentru care sunt planificate acțiuni de fortificare a capacităților sistemului de sănătate ca răspuns la provocările determinate de bolile netransmisibile. Costul estimativ al prezentului Program pentru 5 ani constituie 58050,0 mii lei, inclusiv 6 650,0 mii lei din contul bugetului de Stat, 19 650,0 mii lei din contul FAOAM și 31 850,0 mii lei din contul asistenței tehnice și investiționale externe. Alocațiile din contul bugetului de Stat sunt prevăzute în bugetul ANSP, precum și în estimările acestuia pentru anii a. 2024-800,0 mii lei, a.2025 – 1750,0 mii lei, a. 2026 – 1575,0 mii lei și a.2027 – 1525,0 mii lei. (anexa nr.5)

Impact

1. Prezentul Program stabilește obiectivele pe termen mediu, asigurând evoluția și realizarea viziunii pe termen lung, care tinde să promoveze sănătatea, fără boli netransmisibile prevenibile, decese premature și dizabilitate evitabilă.
2. *Impactul financiar* estimat, ține de asigurarea protecției financiare a populației; crearea mediilor, locurilor, condițiilor pentru a facilita adoptarea unui mod de viață sănătos; sporirea eficacității sistemului de prestare a serviciilor medicale, sociale și de educație prin raționalizarea distribuirii resurselor financiare;

asigurarea transparenței finanțării acțiunilor și intervențiilor din domeniul de prevenire a BNT și de promovare a sănătății, creșterea gradului de finanțare pentru domeniu dat; raționalizarea utilizării resurselor bugetare.

3. Impactul non-financiar estimat, se va materializa în ameliorarea stării de sănătate a populației; îmbunătățirea cunoștințelor în materie de sănătate; sporirea accesului populației la alegeri sănătoase; sporirea accesului și echității la serviciile medicale de calitate; asigurarea receptivității diferitor sectoare la problemele de sănătate legate de BNT și de expunerea la factorii de risc modificabili; reducerea poverii medicale, sociale și economice, asociată bolilor netransmisibile.
4. Programul trasează modalitatea de a atinge în continuare țintele naționale și indicatorii de monitorizare pentru prevenirea și controlul BNT, aliniat la recomandările OMS, și actualizate în contextul extinderii lor până în anul 2030 (anexa nr.3) și anume:
 - 1) Reducerea relativă a deceselor premature cauzate de bolile cardiovasculare, cancer, bolile digestive cronice, diabet și bolile respiratorii cronice până la 25% în anul 2025 și până la 30% în anul 2030.
 - 2) Reducerea relativă cu cel puțin 5% a consumului de alcool în rândul persoanelor de vârstă 15+ ani către 2030.
 - 3) Reducerea relativă cu 5% a prevalenței activității fizice insuficiente.
 - 4) Reducerea relativă cu 30% a consumului mediu de sare / sodiu în rândul persoanelor de vârstă 18+ ani către 2030.
 - 5) Reducerea relativă cu 3% a prevalenței consumului curent de tutun în rândul persoanelor de vârstă 18+ ani către 2030.
 - 6) Reducerea relativă cu 10% a prevalenței hipertensiunii arteriale în rândul persoanelor de vârstă 18+ ani către 2030.
 - 7) Stoparea creșterii diabetului și a obezității.
 - 8) Acoperirea cel puțin 50% dintre persoanele eligibile (în vârstă de 40+ani, cu risc cardiovascular de 10 ani \geq 20% sau boală existentă) cu tratament medicamentos și consiliere (inclusiv controlul glicemic) pentru prevenirea atacurilor de cord și accidentelor vasculare cerebrale.
 - 9) Asigurarea la 80 % disponibilitatea și accesibilitatea serviciilor de diagnosticarea de bază și medicamente esențiale, inclusiv generice, pentru a trata bolile netransmisibile majore atât în instituțiile publice, cât și în cele private.

PROCEDURI DE RAPORTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

1. Coordonarea procesului de implementare a prezentului Plan va fi realizată de Consiliul teritorial de coordonare a PT de prevenire și control al BNT .
2. CSP teritoriale vor întocmi anual către 31 decembrie rapoarte de monitorizare cu privire la progresele în realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea PT de prevenire și control al BNT cu informarea ANSP.

Planul de acțiuni privind implementarea Programului teritorial de prevenire și control a bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027

Nr. d/o	Acțiuni planificate	Indicatori de monitorizare	Termeni de realizare	Instituție responsabilă
1	2	3	4	5
Obiectivul general 1. Consolidarea mecanismului de coordonare și elaborarea de politici informate de evidențe în diferite sectoare pentru a accelera răspunsul național pentru prevenirea și controlul BNT				
<i>Obiectivul specific 1.1: Consolidarea capacităților de coordonare inter-sectorială pentru prevenirea și controlul BNT la nivel teritorial</i>				
1.1.1.	Asigurarea funcționalității Consiliului Teritorial de Coordonare (CTC) a Programului, ca mecanism intersectorial de coordonare pentru implementarea acțiunilor pentru prevenirea bolilor netransmisibile și factorii de risc, inclusiv determinanții sociali.	Numărul de ședințe a CTC organizate	luna - decembrie	CSP; IMSP APL de nivelul I
1.1.2	Monitorizarea anuală a implementării Planului Teritorial de acțiuni și informarea Consiliului raional.	Raport de monitorizare a implementării Planului Teritorial de acțiuni elaborat și prezentat Consiliului raional	Anual, decembrie	CSP IMSP SR; IMSP CS CS automome
1.1.3	Sporirea capacităților specialiștilor din sistemul de sănătate și altor sectoare relevante pentru identificarea necesităților, planificarea, implementarea și evaluarea acțiunilor de promovare a sănătății și prevenirea BNT	Numărul de persoane instruite 100 anual	2024-2027	CSP IMSP SR IMSP CS Inclusiv, CS automome
1.1.4	Revizuirea odată la 5 ani a profilurilor de sănătate teritoriale, inclusiv gestionarea prin sistemul integrat.	Numărul de localități cu Profil de sănătate elaborat, menținut și actualizat; Sistem integrat funcțional	2024-2027	CSP; IMSP, Servicii desconcentrate, descentrate, APL de nivelul I-II
<i>Obiectivul specific 1.2: Mobilizarea resurselor durabile în colaborare cu instituțiile și organizațiile relevante</i>				
1.2.1	Crearea și menținerea unui portal web pentru asigurarea unei comunicări eficiente în domeniul prevenției și controlului bolilor netransmisibile	Portal web funcțional	2024-2027	CSP; IMSP SR IMSP CS; CS automome
1.2.2	Formarea continuă a partenerilor din diferite sectoare nonmedicale în domeniul prevenției și controlului bolilor netransmisibile	Numărul de instruiți organizate Numărul de materiale informative elaborate; Numărul de persoane instruite	2024-2027	CSP; IMSP SR IMSP CS CS automome
<i>Obiectivul specific 1.3: Facilitarea mobilizării sociale, participarea sporită a societății civile și a organizațiilor guvernamentale</i>				

1.3.1	Fortificarea capacităților echipelor multidisciplinare în realizarea acțiunilor integrate la nivel local privind acordarea serviciilor de prevenire, monitorizare și suport de durată a persoanelor cu BNT și necesități complexe.	Echipe multidisciplinare instruite	2024-2027	CSP IMSP
1.3.2	Consolidarea capacităților coalițiilor comunitare pentru acțiuni de participare în abordarea BNT și a factorilor determinanți, bazate pe necesități în sănătate.	Coalițiile comunitare instituite; Numărul de persoane instruite	2024-2027	CSP IMSP APL-I-II
Obiectivul general 2. Prevenirea BNT și reducerea factorilor de risc comportamentali și celor prezenți în mediu prin crearea mediilor propice promovării sănătății, astfel încât ponderea persoanelor cu 3 și mai mulți factori de risc pentru BNT, se va reduce de la 31,8% în 2021 până la 27% în 2027				
Obiectivul specific 2.1: Creșterea până la 90% către anul 2027 a nivelului de alfabetizare în sănătate a populației și crearea oportunităților pentru responsabilizarea și angajarea cetățenilor de a întreprinde măsuri pentru promovarea sănătății și prevenirea BNT				
2.1.1	Dezvoltarea și implementarea campaniilor de comunicare și de schimbare a comportamentului, adaptate vârstei și nevoilor beneficiarilor pentru reducerea factorilor de risc a BNT prioritare și promovarea unui mod de viață sănătos.	Numărul de campanii de comunicare realizate - 2-3 anual	2024-2027	CSP IMSP CNAM APL
2.1.2	Realizarea acțiunilor de sensibilizare și comunicare în cadrul evenimentelor anuale de promovare a sănătății și prevenirea bolilor: zile mondiale și naționale, săptămâni europene și lunare de profilaxie a bolilor	Numărul de evenimente anual realizate Conform graficului	2024-2027	CSP IMSP
2.1.3	Alfabetizarea și informarea populației referitor la reducerea factorilor de risc a BNT și promovarea unui mod de viață sănătos.	Numărul de persoane informate 100 anual	2024-2027	CSP IMSP
2.1.4	Informarea și consilierea copiilor, adolescenților și tinerilor privind promovarea sănătății și reducerea comportamentelor de risc (consumul de tutun, alcool, droguri, alimentație sănătoasă, activitate fizică, etc.) inclusiv prin programe de educație de la egal la egal realizate de voluntarii, Centrelor de Sănătate Prietenoase Tinerilor, ș.a.	Numărul de persoane informate și consiliate 80-100 anual	2024-2027	CSP CS Prietenoase Tinerilor IMSP DGE
2.1.5	Implicarea în abordarea subiectelor de promovare a modului sănătos de viață prin intermediul evenimentelor culturale.	Numărul de evenimente realizate – 2 anual; Numărul subiectelor abordate – 2 anual	2024-2027 (la solicitare)	CSP; IMSP; Secția culturală, turism, tineret și sport; CR
2.1.6	Participarea în procesul de pilotare și evaluarea disciplinelor obligatorii care includ unități de conținut/ module/subiecte de educație pentru sănătate în școli (de exemplu: Biologie, Dezvoltare personală) și abordează într-un mod complex și transdisciplinar aspectele legate de sănătate.	Programe/ discipline implementate 1-2 anual	2024-2027	CSP IMSP DGE
Obiectiv specific 2.2. Consolidarea eforturilor intersectoriale pentru a asigura reducerea cu 3 p.p. a prevalenței consumului de tutun în rândul adolescenților și adulților(de la 16,3% în anul 2019, la 13,3% în anul 2027) și adulților (de la 29,9% în anul 2021, la 26,9% în anul 2027).				
2.2.1	Realizarea activităților de reducere a consumului de tutun și a expunerii la fumul de tutun, conform actelor legislative și normative în vigoare în domeniul controlului tutunului.	Numărul de rapoarte de realizare a activităților semestrial	2024-2027	CSP ; IMSP Secția agricultură și alimentație; CR
2.2.2	Implementarea programului de screening al consumului de tutun în instituții de asistență medicală primară conform prevederilor PEN nr. 2.	Numărul de persoane supuse screening-ului	2024-2027	CSP AMP
Obiectiv specific 2.3. Consolidarea măsurilor durabile și adecvate din punct de vedere cultural care vizează consumul de alcool pentru a asigura reducerea cu 5 p.p. (de la 63,2% în anul 2021, la 58,2% în anul 2027) a consumului de alcool în populație				

2.3.1	Monitorizarea supravegherii respectării legislației privind comercializarea, publicitatea și consumul băuturilor alcoolice în locurile publice, la locurile de muncă, în instituțiile de învățământ, medico-sanitare, de întremare a sănătății etc. (cu excepția obiectivelor de alimentație publică).	Numărul de obiecte controlate; Numărul de procese verbale/amenzi aplicate	anual	CSP în colaborare cu serviciile și direcțiile relevante
2.3.2	Dezvoltarea capacităților resurselor umane din asistența medicală primară privind prevenirea și supravegherea tulburărilor alcoolice fetale.	Numărul de seminare de instruire – 1-2 anual și persoane instruite - 20-25	2024-2025	CSP în colaborarea cu partenerii de dezvoltare
2.3.3	Realizarea activităților în domeniul sănătății mintale, conform Programului național și raional privind sănătatea mintală pentru anii 2024-2027.	Raport de monitorizare a activităților Programului anual	2024-2027	CSP; IMSP SR; IMSP CS autonome
Obiectiv specific 2.4 Promovarea activității fizice la toate vârstele pentru a asigura reducerea cu 5% a prevalenței activității fizice insuficiente.				
2.4.1	Organizarea evenimentelor de promovare a activității fizice și sportului pentru susținerea inițiativelor de „activitate fizică pentru toți” (conform Calendarului acțiunilor sportive) și monitorizarea lor, inclusiv: -starturi vesele pentru toată familia;-competiții sportive pentru persoanele cu nevoi speciale;- marșuri turistice pentru promovarea mersului pe jos, etc.; grupul public pentru promovarea sănătății în toate localitățile care sunt în competiție pentru denumirea ”orașe/comunități sănătoase”	Numărul de activități realizate; Numărul de persoane participante	2024-2027	CSP IMSP DGE APL I-II
2.4.2	Monitorizarea activităților de mobilizare și facilitare a persoanelor vârstnice pentru activități de promovarea îmbătrânirii active și sănătoase conform Programului național privind îmbătrânirea activă și sănătoasă.	Numărul de rapoarte monitorizare activităților realizate;Numărul de persoane vârstnice implicare în activități de îmbătrânire activă și sănătoasă	2024-2027	CSP AMP DAS APL I-II
Obiectiv specific 2.5 Promovarea unei alimentații sănătoase la toate vârstele pentru a asigura zero creștere la rata de obezitate și diabet				
2.5.1	Promovarea alăptării exclusive la sân prin:			
	- Evaluarea maternităților privind respectarea prevederilor în vigoare.	Numărul de Raport de evaluare a maternităților semestrial	2024-2027	CSP; Serviciul sănătatea mamei și a copilului; CNAM
	- Fortificarea capacităților medicilor și a asistentelor medicale în vederea promovării alăptării și a consilierii mamelor.	Numărul de instruiți efectuate – 1 anual		CSP; IMSP SR; IMSP CS; Serviciul sănătatea mamei și a copilului
2.5.2	Monitorizarea etichetării produselor alimentare (Legii nr.279/2017) privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare	Anual	2024-2027	
	Monitorizarea reglementării conținutului de grăsimi trans. (HG nr. 899/2017)	Anual	2024-2027	CSP în colaborare cu Direcțiile de resort
	Reglementarea conținutului de zahăr adăugat etc.	Permanent	2024-2027	CSP în colaborare cu Direcțiile de resort
2.5.3	Adaptarea setul de recomandări ale OMS privind comercializarea alimentelor și băuturilor nealcoolice copiilor.	Numărul de acte implementate	2024-2027	CSP în colaborare cu Direcțiile de resort

2.5.4	Promovarea accesului pentru alimente sănătoase în alimentație finanțată de stat: - utilizarea universală a sării iodate și pâinii din făină fortificată cu fier și acid folic, în special în grupurile vulnerabile de populație (copii cu vârsta 6-12 ani, femei gravide și cele care alăptează);	Nr.% pre/școli care utilizează sare iodată/pâine din făină fortificată; Nr/% brutării care utilizează sare iodată; Nr/% instituțiilor conforme recomandărilor de alimentație.	2024-2027	CSP în colaborare cu STSA, Importatori de sare, Producători de făină
	- promovarea principiilor alimentației sănătoase în instituțiile publice, precum spitale, școli și case de bătrâni, pentru a permite furnizarea de mese cu conținut scăzut de sodiu, zahăr.	% instituții publice care furnizează mese cu conținut redus de sare și zahăr.	2024-2027	CSP în colaborare cu STSA, AMP, Importatori de sare, Producători de făină
2.5.5	Dezvoltarea serviciului de consiliere nutrițională, inclusiv pentru nutriția la nou-născut, copil mic, adolescent, mamă, în cadrul asistenței medicale primare.	% instituții AMP care oferă consiliere pentru alimentație	2024-2027	CSP, AMP, Serviciul sănătatea mamei și a copilului în colaborare cu partenerii de dezvoltare
Obiectiv specific 2.6 Reducerea cu 10% a mortalității cauzate de poluarea aerului				
2.6.1	Evaluarea riscurilor pentru sănătatea populației în cazurile de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare și propunerea măsurilor preventive de protecție a sănătății populației.	Numărul de materiale informative elaborate și plasate pe pagina web oficială CR	2024-2027	CSP IMSP
2.6.2	Derularea unei campanii teritoriale de comunicare privind riscurile schimbărilor climatice asupra sănătății populației și măsurile de adaptare	Campanie de comunicare efectuată	2024	CSP AMP
Obiectivul general 3. Consolidarea capacităților sistemului de sănătate pentru conduita integrată a BNT și a factorilor de risc ale acestora, astfel încât rata persoanelor eligibile care primesc terapia medicamentoasă și consiliere pentru prevenirea atacului de cord și accidentului vascular cerebral să crească de la 55,9% în 2021 la 60% în 2027.				
Obiectivul specific 3.1 Asigurarea accesului echitabil și universal la servicii medicale calitative și îmbunătățirea continuă a calității asistenței medicale în prevenirea și conduita celor 6 grupe BNT prioritare, cu accent pe asistența medicală primară				
3.1.1	Implementarea la scară teritorială a pachetului de intervenții esențiale în bolile cronice (PEN) la nivel de asistență medicală primară.	Raportare cu privire la indicatorii de performanță al IMS, rapoarte de audit intern în PEN	2024-2027	IMSP CNAM
3.1.2	Monitorizarea aplicării protocoalelor pentru a asigura calitatea serviciilor pentru pacienți cu BNT.	Numărul Rapoarte de monitorizare	2024-2027	IMSP; CSP CNAM
3.1.3	Evaluarea instituționalizării prevederilor Protocolului clinic național "Hipertensiunea arterială la adult" la nivel de asistență medicală primară și spitalicească	Rapoarte de evaluare elaborate	2024	CSP IMSP CNAM
3.1.4	Realizarea activităților în prevenirea și controlul cancerului, conform Programului teritorial de control al cancerului pentru anii 2017-2025	Rapoarte de monitorizare elaborate	2024-2027	CSP IMSP
3.1.5	Monitorizarea acoperirii cu vaccinare împotriva virusului hepatitei B și cu vaccinare împotriva papilomavirus, în conformitate cu programele naționale și raionale.	Rapoarte de monitorizare elaborate	2024-2027	IMSP CSP CNAM

3.1.6	Reglementarea continuă a rețelelor de școli pentru pacienții cu BNT (de exemplu: „școala pacientului cu HTA”, „școala pacientului cu diabet zaharat”) la nivel teritorial.	Program de instruire aprobat % pacienților depistați caz nou care au fost școlarizați	2024-2027	IMSP CSP CNAM
3.1.7	Asigurarea populației din grupurile țintă prestabilite cu programe de screening (în cancer, BCV, diabet zaharat, supraponderare/obezitate, inclusiv, în graviditate, la copii mici și adolescenți etc.)	Numărul persoanelor supuse screening-ului	2024-2027	IMSP CSP; CNAM APL
Obiectivul specific 3.2 Creșterea și prioritizarea alocărilor bugetare pentru abordarea supravegherii, prevenirii, depistării precoce și tratamentului BNT, reabilitării și îngrijirii paliative				
3.2.1	Includerea indicatorilor de plată pentru performanță privind îmbunătățirea calității serviciilor BNT.	Indicatori incluși prin ordinul MS	2024-2027	IMSP SR IMSP CS inclusiv autonome
Obiectivul specific 3.3 Dezvoltarea capacităților resurselor umane pentru prevenirea, depistarea precoce, tratamentul și îngrijirea BNT				
3.3.1	Realizarea instruirilor tematice pentru cadre didactice și specialiști din domeniul sănătății în prevenirea, depistarea precoce, diagnosticul și tratamentul BNT, inclusiv în comunicare și schimbare de comportament.	Numărul de cursuri realizate Numărul de persoane instruite	2024-2027	CSP de comun cu Instituțiile republicane
3.3.2	Formarea continuă a specialiștilor din alte sectoare în prevenirea și controlul BNT (inclusiv asistenți medicali școlari, asistenți sociali, cadre didactice, etc.) inclusiv în comunicare și schimbare de comportament.	Numărul de module specializate în programele de formare inițială și continuă; Numărul de cursuri realizate; Numărul de beneficiari de cursuri	2024-2027	CSP de comun cu Instituțiile republicane

COMPONENȚA

Consiliului teritorial de coordonare a Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027

Președintele Consiliului consultative: vicepreședintele raionului responsabil de domeniul social

Vicepreședintele Consiliului consultativ: coordonator activității specialiștilor CSP din teritoriu, medic specialist

Secretar al Consiliului consultativ: Director IMSP Spitalul Raional Anenii Noi

Membrii comisiei:

- Șef Direcția Generală Educație
- Șef Secția agricultură și alimentație
- Inspectoratul de poliție
- Șef Serviciul Teritorial Siguranța Alimentelor
- Șef Inspekția Protecția Mediului
- Șef IMSP Centrul de Sănătate Anenii Noi

REGULAMENTUL
Consiliului teritorial de coordonare a Programului teritorial de prevenire și
control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi
pentru anii 2024-2027

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Consiliul teritorial de coordonare a Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027 (în continuare – Consiliu) este creat în calitate de organ consultativ intersectorial, fără statut de persoană juridică, pentru coordonarea tuturor proceselor necesare organizării eficiente activităților de prevenire și control al bolilor netransmisibile în raionul Anenii Noi.
2. Consiliul este constituit din reprezentanți ai APL, servicii descentralizate și desconcentrate în teritorii cu atribuții în domeniu, și funcționează pe baze obștești, reflectând probleme în domeniul prevenirii și controlului bolilor netransmisibile.
3. Misiunea Consiliului este de a eficientiza comunicarea și colaborarea intersectorială în implementarea Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile pentru anii 2024–2027, precum și altor programe teritoriale în domeniul controlului bolilor netransmisibile, și în stabilirea unui mecanism de monitorizare eficientă a activităților în acest domeniu.

II. ATRIBUȚIILE DE BAZĂ ALE CONSILIULUI

4. Consiliul exercită următoarele atribuții:
 - 1) coordonează implementarea Programului teritorial de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027, altor programe teritoriale în domeniul prevenirii bolilor netransmisibile și promovării sănătății, precum și monitorizarea și evaluarea eficienței acestora;
 - 2) asigură participarea părților interesate în procesul de monitorizare a activităților de prevenire și control al bolilor netransmisibile în raionul Anenii Noi și contribuie la stabilirea legăturilor durabile între toți factorii-cheie de decizie;
 - 3) promovează parteneriatele intersectoriale între instituții pentru prevenirea și controlul bolilor netransmisibile și asigură dialogul reciproc între organizațiile, instituțiile teritoriale;
 - 4) coordonează procesul de ajustare a legislației naționale în domeniul prevenirii și controlului bolilor netransmisibile în teritoriu, precum și procesul de implementare a legislației și a politicilor publice în domeniu;
 - 5) instituie grupuri de lucru pe probleme specifice ce necesită soluționare.

III. ATRIBUȚIILE CONDUCERII ȘI MEMBRILOR CONSILIULUI

5. Președintele Consiliului exercită următoarele atribuții:

- 1) convoacă ședințele Consiliului;
 - 2) conduce activitatea Consiliului;
 - 3) semnează deciziile Consiliului și exercită controlul executării acestora;
 - 4) exercită și alte funcții în conformitate cu prezentul Regulament.
- 6.** Vicepreședintele Consiliului exercită atribuțiile președintelui, în lipsa acestuia.
- 7.** Secretarul Consiliului asigură:
- 1) pregătirea materialelor pentru ședințele Consiliului;
 - 2) difuzarea deciziilor Consiliului membrilor acestuia, altor autorități și instituțiilor interesate;
 - 3) generalizarea rezultatelor privind executarea deciziilor adoptate și informarea președintelui Consiliului despre aceasta;
 - 4) elaborarea planurilor de activitate a Consiliului în baza propunerilor președintelui (vicepreședintelui), membrilor Consiliului, inclusiv prezentarea lor spre examinare la ședințele Consiliului;
 - 5) altă activitate a Consiliului sub aspect organizatoric, analitic și informații.
- 8.** Membrii Consiliului sunt obligați:
- 1) să-și exercite atribuțiile în conformitate cu prezentul Regulament;
 - 2) să participe la ședințele Consiliului;
 - 3) să informeze conducerea instituțiilor pe care le reprezintă despre deciziile adoptate în cadrul ședințelor;
 - 4) să facă pledoarie pentru prevenirea bolilor netransmisibile prioritare.

IV. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII CONSILIULUI

- 9.** Consiliul își desfășoară activitatea în ședințe plenare, organizate cel puțin o dată în semestru.
- 10.** Ședințele Consiliului sunt deliberative dacă la ele participă majoritatea membrilor acestuia.
- 11.** La ședințele Consiliului pot participa ca invitați și alte persoane, reprezentanți ai autorităților locale, instituțiilor publice, întreprinderilor, mass-media, organizațiilor necomerciale, și ai altor beneficiari de informație, fără drept de vot.
- 12.** Lucrările tehnice de secretariat se asigură de Centrul Sănătate Publică.

V. ȘEDINȚELE CONSILIULUI

- 13.** Ședințele Consiliului sunt organizate la inițiativa președintelui, vicepreședintelui sau secretariatului Consiliului ori la solicitarea a 1/3 din membrii acestuia, cu informarea secretariatului cu o lună înainte despre această intenție.
- 14.** Ordinea de zi a ședințelor Consiliului se întocmește de către secretar, la propunerea președintelui, și se prezintă membrilor Consiliului pentru completări și modificări cu cel puțin 14 zile lucrătoare înainte de convocarea ședinței, după care se prezintă spre aprobare președintelui Consiliului cu cel puțin 7 zile lucrătoare înainte de convocarea ședinței.
- 15.** Ordinea de zi definitivată se aduce la cunoștința membrilor Consiliului și, după caz, persoanelor invitate cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de convocarea ședinței.
- 16.** Ședințele sunt prezidate de președintele Consiliului, iar în lipsa acestuia de vicepreședinte.

17. Procesul-verbal al ședinței Consiliului se întocmește de către secretarul acestuia, în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la data desfășurării ședinței și se semnează de către președintele și secretarul Consiliului.

VI. DECIZIILE CONSILIULUI

18. În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul adoptă decizii în problemele ce țin de competența sa.
19. Deciziile Consiliului se adoptă cu votul majorității membrilor Consiliului prezenți la ședință. Membrii Consiliului sunt parteneri egali, cu drepturi depline de participare și implicare în procesul de luare a deciziilor și au dreptul de a-și delega votul reprezentanților autorizați de ei.
20. Deciziile Consiliului sunt semnate de către președintele acestuia.

Anexa nr.5
la decizia Consiliului raional Anenii Noi
nr. 09/02 din 12 decembrie 2024

Costuri estimative pentru realizarea programului

Nr. d/o	Obiectivele specifice	Proгноza pe ani, mii lei				TOTAL general	conform sursei de finanțare, mii lei		
		2024	2025	2026	2027		Bugetul de stat	FAOAM	Parteneri de dezvoltare
	TOTAL GENERAL	16800,0	8750,0	9525,0	7975	58050,0	6650,0	19650,0	31750,0
	Total Obiectiv general 1	3500,0	800,0	675,0	625,0	10450,0	2650,0	0,0	7800,0
1	OS 1.1: Consolidarea capacităților de coordonare intersectorială pentru prevenirea și controlul BNT la nivel național și teritorial	1750,0	400,0	275,0	225,0	5150,0	2650,0	0,0	2500,0
2	OS 1.2: Mobilizarea resurselor durabile în colaborare cu ministerele și organizațiile relevante	900,0	400,0	400,0	400,0	3500,0	0,0	0,0	3500,0
3	OS 1.3: Facilitarea mobilizării sociale, participarea sporită a societății civile și a organizațiilor neguvernamentale	850,0	0,0	0,0	0,0	1800,0	0,0	0,0	1800,0
	Total Obiectiv general 2	8600,0	4400,0	4850,0	3450,0	26800,0	4000,0	10400,0	12400,0
4	OS 2.1: Creșterea până la 90% către anul 2030 a nivelului de alfabetizare în sănătate a populației și crearea oportunităților pentru responsabilizarea și angajarea cetățenilor de a întreprinde măsuri pentru promovarea sănătății și prevenirea BNT	6650,0	3300,0	4300,0	2800,0	20700,0	3900,0	9000,0	7800,0
5	OS 2.2. Consolidarea eforturilor intersectoriale pentru a asigura reducerea cu 3 p.p. a prevalenței consumului de tutun	00,0	50,0	50,0	50,0	350,0	0,0	150,0	200,0
6	OS 2.3. Consolidarea măsurilor durabile și adecvate din punct de vedere cultural care vizează consumul de alcool pentru a asigura reducerea cu 5 p.p. a consumului de alcool în populație	150,0	50,0	0,0	0,0	250,0	0,0	0,0	250,0
7	OS 2.4 Promovarea activității fizice la toate vârstele pentru a asigura reducerea cu 5% a prevalenței activității fizice insuficiente.	350,0	250,0	250,0	250,0	1450,0	0,0	1250,0	200,0
8	OS 2.5 Promovarea unei alimentații sănătoase la toate vârstele pentru a asigura zero creștere la rata de obezitate și diabet	1100,0	400,0	250,0	250,0	3150,0	0,0	0,0	3150,0
9	OS 2.6 Reducerea cu 10% a Mortalității cauzate de poluarea aerului	250,0	350,0	0,0	100,0	900,0	100,0	0,0	800,0
	Total Obiectiv general 3	3450,0	2850,0	2800,0	2300,0	15300,0	0,0	9250,0	6050,0

10	OS 3.1 Asigurarea accesului echitabil și universal la servicii medicale calitative și îmbunătățirea continuă a calității asistenței medicale în prevenirea și conduita celor 5 BNT prioritare, cu accent pe asistența medicală primară	2900,0	2750,0	2750,0	2250	14050,0	0,0	9250,0	4800,0
11	OS 3.2 Creșterea și prioritizarea alocărilor bugetare pentru abordarea supravegherii, prevenirii, depistării precoce și tratamentului BNT, reabilitării și îngrijirii paliative	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12	OS 3.3 Dezvoltarea capacităților resurselor umane pentru prevenirea, depistarea precoce, tratamentul și îngrijirea BNT	550,0	100,0	50,0	50,0	1250,0	0,0	0,0	1250,0
	Total Obiectiv general 4	1250,0	700,0	1200,0	1600,0	5500,0	0,0	0,0	5500,0
13	OS 4.1 Consolidarea sistemelor de supraveghere pentru BNT și a celor de monitorizare și evaluare a bolilor	950,0	400,0	400,0	800	2900,0	0,0	0,0	2900,0
14	OS 4.2 Fortificarea capacităților de cercetare/inovare în domeniul prevenirii și controlului BNT	300,0	300,0	800,0	800,0	2600,0	0,0	0,0	2600,0

Anexa nr.6
la decizia Consiliului raional Anenii Noi
nr. 09/02 din 12 decembrie 2024

Metodologia de monitorizare și raportare
a implementării Programului teritorial de prevenire și control al bolilor
netransmisibile prioritare în raionul Anenii Noi pentru anii 2024-2027
aprobat prin HG nr.129/2023 și a Planului de acțiuni

1. Procesul de monitorizare a implementării PTPC BNT și a Planului de acțiuni se realizează de către CSP.
2. În cadrul procesului de monitorizare, persoanele responsabile din cadrul instituțiilor implementatoare, vor asigura furnizarea tuturor informațiilor necesare/relevante către Centrele de Sănătate Publică (în continuare CSP) teritoriale și prezentarea rapoartelor instituției, conform exemplului din punctul 7 privind gradul de implementare a Planului de acțiuni.
3. CSP teritorial colectează, stochează și sintetizează informația prezentată de instituțiile implementatoare și elaborează proiectele rapoartelor anuale privind implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni.
4. În cazul în care, cu privire la aceeași acțiune, de la instituții diferite se recepționează informații neconcordanțe, CSP teritorial comunică cu toate instituțiile implicate în implementarea acțiunii, cu scopul de a stabili informația finală care urmează a fi introdusă în raportul de monitorizare.
5. În vederea asigurării unui stil unitar, CSP teritorial este în drept să redacteze textele care urmează a fi incluse în rapoartele de monitorizare, păstrând sensul primar al informației recepționate.
 - Informația colectată de către CSP teritorial este clasificată în funcție de natura sursei de la care este recepționată, după cum urmează:
informație din surse primare – informația cu privire la implementarea acțiunilor din Planul de acțiuni prezentată de către instituțiile implementatoare;

- informații din surse secundare – informația colectată de către CSP teritorial pe parcursul activității de monitorizare prin intermediul dialogului cu reprezentanții partenerilor de dezvoltare, societății civile, altor entități;
- informații generalizate, conform exemplului din punctul 7, se transmit către ANSP.

7. Procesul de raportare se va efectua după exemplul de mai jos:

Includerea informațiilor prezentate pe scurt: - domeniile de competență ale instituției, ce derivă din statutul aprobat al acesteia, fie din Regulamentul de organizare și funcționare oficial aprobat; - contextul instituțional al elaborării raportului; - condițiile care au dus la elaborarea raportului; - structura și logica documentului; - informații cu privire la personalului implicat (numărul funcțiilor vacante) în realizarea PNPC BNT, Planurilor teritoriale – sursele de finanțare/mijloacele financiare alocate .

Nr.d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Instituții responsabile de implementare	Costuri	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5	6
1. Obiectiv general:					
1.1 Obiectiv specific					
1.1.1					

Notă: Cerințe ce urmează a fi respectate la îndeplinirea tabelului:

- 1) în coloana 1: se indică numărul obiectivului specific conform Planului de acțiuni;
- 2) în coloana 2: se indică numărul și denumirea acțiunii raportate conform Planului de acțiuni;
- 3) în coloana 3: se indică termenul prevăzut de Planul de acțiuni pentru implementarea acțiunii raportate;
- 4) în coloana 4: se transpun din Planul de acțiuni instituțiile responsabile pentru acțiunea raportată;
- 5) în coloana 5: pentru acțiunile realizate nemijlocit de instituțiile responsabile se indică mijloacele financiare alocate și aprobate în bugetul anual. De asemenea, se indică cheltuielile reale bugetate, care au fost incluse în rapoartele financiare. În cazul în care acțiunea se realizează cu alocări suplimentare suportului bugetar, se indică și se descrie natura asistenței primite în scopul realizării acțiunii respective și donatorul și/sau partenerul de dezvoltare participant;
- 6) în coloana 6: raportarea detaliată pentru fiecare acțiune în parte și pe fiecare din indicatorii setați pentru acțiuni; - pentru fiecare acțiune va fi setat unul din statutele prestabilite: „**Realizat**”, „**În proces de realizare**”, „**Nerealizat**”, „**Suspendat**” – în cazul acțiunilor, pe marginea cărora s-a decis încetarea realizării acestora conform justificărilor; - În cazul raportului anual, pentru acțiunile nerealizate sau care sunt în proces de realizare și care presupun un efort considerabil pentru a le finaliza, pe marginea cărora s-a decis a fi transferate spre realizare în anul următor, la statut se va adăuga sintagma „**Transferat pentru anul următor**”.

Țintele și indicatorii teritoriali pentru prevenirea și controlul bolilor netransmisibile,
aliniate la recomandările Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) și la
Obiectivele de Dezvoltare Durabilă privind BNT (ODD 3.4)

Elementul-cadru	Țintele naționale extinse până în anul 2030	Indicatorii	Relevanța actuală a indicatorului și sursa actuală/sau posibilă de colectare a lui
A. Mortalitatea și morbiditatea			
Mortalitatea prematură cauzată de bolile netransmisibile	1. Reducerea relativă a deceselor premature cauzate de bolile cardiovasculare, cancer, boli digestive cronice, diabet și bolile respiratorii cronice cu 25% până în 2025 și cu 30% până în 2030.	1. Probabilitatea necondiționată de deces printre persoanele cu vârsta cuprinsă între 30-70 de ani, de boli cardiovasculare, cancer, boli digestive cronice, boli respiratorii cronice și diabet	Indicatorul este relevant, poate fi calculat și măsurat
		2. Indicator adițional Incidența cancerului la 100 000 de locuitori, în funcție de tipul de cancer.	Indicatorul este relevant, poate fi calculat și măsurat
B. Factori de risc comportamentali			
Consumul nociv de alcool	2.Reducerea cu 5% a consumului nociv de alcool în rândul persoanelor de vârstă 15+ ani	3. Consumul total (înregistrat și neînregistrat) de alcool pe cap de locuitor (cu vârsta de 15+ ani) în litri de alcool pur	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (de exemplu: Studiul prevalența factorii de risc pentru BNT, abordarea supravegherii pe pași a OMS (STEPS))
		4. Prevalența consumului de alcool în rândul adolescenților și adulților, standardizată conform vârstei	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (de exemplu: Studiul prevalența factorii de risc pentru BNT, abordarea supravegherii pe pași a OMS)
		5. Morbiditatea și mortalitatea determinată de consumul nociv de alcool în rândul adolescenților și adulților	Indicatorul este relevant Sursa: datele ANSP
Inactivitatea fizică	3. Reducerea cu 5% a prevalenței activității fizice insuficiente	6. Prevalența activității fizice insuficiente la adolescenți (definită ca o activitate fizică de intensitate moderată până la vigoasă, efectuată mai puțin de 60 de minute pe zi)	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice
		7. Prevalența persoanelor cu vârsta de 18 + ani insuficient active fizic, standardizată conform vârstei (definită ca o activitate fizică de intensitate moderată, efectuată mai puțin de 150 minute pe săptămână sau echivalent)	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiul STEPS)

Consumul de sare / sodiu	4. Reducerea cu 30% a consumului mediu de sare/sodiu de către populație	8. Consumul mediu de sare (clorură de sodiu) pe zi în grame printre persoanele cu vârsta de 18 + ani, standardizat conform vârstei	Indicatorul este relevant Sursa: din studii periodice (Studiului privind consumul de sare) cu suport extern
Consumul de tutun	5. Reducerea cu 3 % a prevalenței consumului curent de tutun în rândul adolescenților și adulților	9. Prevalența consumului curent de tutun în rândul adolescenților	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiul Global privind fumatul la adolescenți)
		10. Prevalența consumului curent de tutun printre persoanelor cu vârsta de 18 + ani, standardizată conform vârstei	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiu de Indicatori Multipli în Cuiburi, Studiul STEPs OMS)
C. Factori de risc biologici			
Creșterea tensiunii arteriale	6. Reducerea cu 10% a prevalenței hipertensiunii arteriale	11. Prevalența tensiunii arteriale ridicate printre persoanele cu vârsta de 18 + ani, standardizată conform vârstei (definită ca tensiune arterială sistolică ≥ 140 mmHg și /sau tensiunea arterială diastolică ≥ 90 mmHg)	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiul prevalența factorii de risc pentru BNT, abordarea supravegherii pe pași a OMS sau alte studii similare)
Diabetul și obezitatea	7. Reducerea cu 5% a valorii medii a glucozei sanguine la populația adultă și cu 15% a prevalenței glucozei sanguine ridicate la populația adultă 7.1. Asigurarea de 0 creștere la rata de obezitate și diabet	12. Prevalența glucozei sanguine ridicate /diabetului la persoanele cu vârsta 18+ ani, standardizată conform vârstei (definită ca valoarea glicemiei bazale, în sânge capilar integral $\geq 6,1$ mmol / l), care se află sub medicație pentru reducerea glucozei sanguine	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiul STEPs OMS sau alte studii similare) pentru grupul de vârstă 18 – 69 ani
		13. Prevalența supraponderalității și obezitității la adolescenți (definită conform referințelor de creștere ale OMS, pentru copiii de vârsta școlară și adolescenți, o deviere standard a indicelui masei corporale în funcție de vârstă și sex – supraponderalitate și două devieri standard a indicelui masei corporale (IMC) în funcție de vârstă și sex – obezitate)	Indicatorul este relevant Sursa: - studii periodice (Obezitatea la Copii de Vârstă Școlară) pentru elevii din clasele primare; - date statistice obținute în urma examenului anual medical al elevilor, cu reactualizarea lor; - date din fișa medicală a pacientului (format electronic), cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal; - date privind folosirea pentru măsurători a echipamentului standardizat
		14. Prevalența supraponderalității și obezitității la persoanele cu vârsta de 18 + ani, standardizată conform vârstei (definite ca indicele masei corporale ≥ 25 kg / m ² - supraponderalitate, și IMC ≥ 30 kg / m ² - obezitate)	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiul STEPs OMS sau alte studii similare) pentru grupul de vârstă 18 – 69 ani

Indicatori adiționali		15. Proporția medie a aportului energetic din acizi grași saturați în aportul total de energie la persoane în vârstă de 18 + ani, standardizată conform vârstei	Indicatorul nu poate fi obținut la moment, dar poate fi subiectul unor viitoare acțiuni
		16. Prevalența persoanelor cu vârsta de 18 + ani ce consumă mai puțin de cinci porții totale de fructe și legume pe zi, standardizată conform vârstei.	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiul STEPs OMS sau de consum alimentar) ca parte a sistemului de supraveghere a factorilor de risc pentru BNT
		17. Prevalența colesterolului total ridicat printre persoanele cu vârsta de 18 + ani, standardizată conform vârstei (definită ca nivelul colesterolului total $\geq 5,0$ mmol / l) și concentrația medie a colesterolului total	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice (Studiul STEPs OMS sau alte studii similare) pentru grupul de vârstă 18 – 69 ani
D. Sistemele naționale de răspuns			
Tratamentul medicamentos pentru a preveni atacul de cord și accidentul vascular cerebral	8. Acoperirea cu tratament medicamentos și consiliere a cel puțin 50% din persoanele din grupurile de risc pentru prevenirea atacului de cord și accidentului vascular cerebral	18. Proporția persoanelor eligibile (definite ca vârsta de 40 de ani și peste, cu un risc cardiovascular de 10 ani ≥ 30 %, inclusiv a celor cu boli cardiovasculare existente) care se află sub tratament medicamentos și consiliere (inclusiv controlul glicemic), pentru a preveni atacul de cord și accidentul vascular cerebral	Indicatorul este relevant Sursa: studii periodice, de exemplu: Studiul STEPs OMS
Medicamente esențiale și tehnologii de bază pentru a trata bolile netransmisibile prioritare	9. Asigurarea la 80 % disponibilitatea și accesibilitatea serviciilor de diagnosticarea de bază și medicamente esențiale, inclusiv generice, pentru a trata bolile netransmisibile majore atât în instituțiile publice, cât și în cele private	19. Disponibilitatea și accesibilitatea la medicamente esențiale de calitate, sigure și eficiente pentru bolile netransmisibile, inclusiv cele generice, și tehnologii de bază atât în instituțiile publice, cât și în cele private	Indicatorul nu poate fi obținut la moment Sursa posibilă în perspectivă
Indicatori adiționali		20. Adoptarea politicilor naționale privind limitarea acizilor grași saturați și eliminarea virtuală a uleiurilor vegetale parțial hidrogenate din produsele alimentare	Indicatorul este relevant: politici publice naționale/acte normative care limitează folosirea acizilor grași saturați și interzic gradual folosirea uleiurilor vegetale hidrogenate la fabricarea și prepararea produselor alimentare, adoptate și implementate
		21. Disponibilitatea, după caz, cu vaccinuri împotriva papilomavirus, în conformitate cu programele naționale	Indicatorul este relevant Sursa: rapoartele de implementare a Programului Național de Imunizări furnizat de ANSP

	<p>22 Politici de reducere a impactului marketingului produselor alimentare și băuturilor nealcoolice cu conținut ridicat în grăsimi saturate, acizi grași trans, zaharuri și sare asupra copiilor</p>	<p>Indicatorul este relevant: politici publice naționale/acte normative care va contribui la reducerea impactului marketingului produselor alimentare și băuturilor nealcoolice cu conținut ridicat în grăsimi saturate, acizi grași trans, zaharuri și sare asupra copiilor, adoptate și implementate.</p>
	<p>23. Acoperire cu vaccinare împotriva virusului hepatitei B, monitorizat la numărul de doze de vaccine terțe Hepatita - B (HepB3) administrate sugarilor</p>	<p>Indicatorul este relevant Sursa: rapoartele de implementare a Programului Național de Imunizări furnizat de ANSP</p>
	<p>25. Ponderea femeilor cu vârsta cuprinsă între 30-49 ani supuse screening-ului pentru cancer de col uterin, măcar o dată sau de mai multe ori, precum și a celor din grupurile de vârstă mai mică sau mare în conformitate cu programele și politicile naționale</p>	<p>Indicatorul este relevant Sursa: Studii periodice (Studiul STEPs a OMS), programe organizate de screening de col uterin</p>

S-A EXAMINAT: 09-03 Cu privire la aprobarea actului de inventariere a bunului imobil cu numărul cadastral 1037120.029

Raportor: dna N.Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

Dna N.Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

Acest proiect de decizie a fost discutat la comisiile de specialitate, a primit aviz pozitiv și propun să fie aprobat la ședința Consiliului raional.

DI D.Potereanu – consilier raional, președintele ședinței

Dacă nu sunt întrebări sau completări, pun la vot proiectul de decizie în întregime.

S-a votat: Pro – 23 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 0.

Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale, conform art. 4 alin. (2) al Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și în baza art. 43, art. 46 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 20 al Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, Regulamentul privind modul de delimitare a bunurilor imobile proprietate publică, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 63/2019 și având ca scop delimitarea bunurilor imobile proprietate publică a autorității publice locale de nivelul II, Consiliul raional Anenii Noi,

DECIDE:

1. Se aprobă actul de inventariere pentru construcțiile cu numărul cadastral 1037120.029.01, 1037120.029.02 și 1037120.029.03, proprietate publică a Consiliului raional Anenii Noi (clădirile azilului pentru persoanele în etate), amplasate pe terenul cu numărul cadastral 1037120.029, situate pe adresa s. Puhăceni, r-ul Anenii Noi (conform anexei).
2. Șefa Serviciului relații funciare și patrimoniu va aduce în concordanță documentația cadastrală și va asigura înregistrarea drepturilor patrimoniale în Registrul bunurilor imobile al IP „Cadastrul Bunurilor Imobile” a bunurilor sus menționate.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama dlui Alexandru Moisei, președintele raionului Anenii Noi.
4. Prezentul act administrativ poate fi contestat conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018, în termen de 30 zile la Judecătoria Anenii Noi, sediul central, or. Anenii Noi, str. Mărțișor nr.15.
5. Prezenta decizie se plasează în Registrul de Stat al Actelor Locale, pe pagina web a Consiliului raional și se aduce la cunoștință persoanelor vizate.

S-A EXAMINAT:09-04 Cu privire la schimbarea modului de folosință a terenului cu numărul cadastral 1001210.005

Raportor: dna N. Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

Dna N.Fortuna, șefă a Serviciului relații funciare și patrimoniu

Acest proiect de decizie a fost discutat la comisiile de specialitate, a primit aviz pozitiv și propun să fie aprobat la ședința Consiliului raional.

Dl D.Potereanu – consilier raional, președintele ședinței

Dacă nu sunt întrebări sau completări, pun la vot proiectul de decizie în întregime.

S-a votat: Pro – 23 consilieri; Contra – 0; S-au abținut – 0.

Pornind de la domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale, conform art. 4 alin. (2) al Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și în baza art. 43, art. 46 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, în baza art.118, art.120, art.121, art.122 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, în conformitate cu pct. 34 alin. (2) din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1170/2016 și în baza Ordinului nr. 17/2021 al Agenției Relații Funciare și Cadastru cu privire la aprobarea clasificatorului terenurilor după categoria de destinație și folosință, Consiliul raional Anenii Noi,

DECIDE:

1. Se acceptă schimbarea modului de folosință a terenului cu numărul cadastral 1001210.005, cu suprafața de 0,5407 ha, proprietate publică a Consiliului raional Anenii Noi, amplasat pe adresa or. Anenii Noi, Piața 31 August nr. 3, 5, din teren cu modul de folosință – amenajat, în teren cu modul de folosință – aferent obiectivului public și administrativ (ÎÎ LT ”Andrei Straista”).
2. Șefa Serviciului relații funciare și patrimoniu va aduce în concordanță documentația cadastrală și va asigura înregistrarea drepturilor patrimoniale în Registrul bunurilor imobile al IP „Cadastrul Bunurilor Imobile” a bunului sus menționat.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama dlui Alexandru Moisei, președintele raionului Anenii Noi.
4. Prezentul act administrativ poate fi contestat conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, în termen de 30 zile la Judecătoria Anenii Noi, sediul central, or. Anenii Noi, str. Mărțișor nr.15.
5. Prezenta decizie se plasează în Registrul de Stat al Actelor Locale, pe pagina web a Consiliului raional și se aduce la cunoștință persoanelor vizate.

Dl D.Potereanu – consilier raional, președintele ședinței

Stimați colegi, ședința o declar închisă.

Președintele ședinței

Denis POTEREANU

Contrasemnează:

Secretară a Consiliului raional

Ina JALBĂ